

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU NYSKIEGO NA LATA 2026-2030

Nysa, 2026

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkich osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 i Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027, a mając na uwadze dostosowane dla osób z niepełnosprawnością wzroku tekst dokumentu nie został wyjustowany.

Spis treści

I Wprowadzenie	4
II Podstawa prawna	5
III Podstawowe informacje o powiecie nyskim	6
IV Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie nyskim	7
IV.1 Struktura demograficzna	7
IV.2 Zachodzące zmiany demograficzne	9
IV.3 Problem migracji i uchodźstwa	11
IV.4 Sytuacja na rynku pracy	12
IV.5 Potencjał gospodarczy	14
IV.6 Zasoby mieszkaniowe	15
IV.7 Edukacja	16
IV.8 Bezpieczeństwo publiczne	18
IV.9 Ochrona zdrowia	19
IV.10 Ekonomia społeczna	20
IV.11 Działalność domów pomocy społecznej	22
IV.12 Osoby z niepełnosprawnościami	24
IV.13 Piecza zastępcza i wsparcie rodziny	27
IV.14 Uzależnienia	31
IV.15 Przemoc domowa	31
V Opinia mieszkańców powiatu na temat uwarunkowań społecznych powiatu nyskiego	35
VI Analiza SWOT	41
VII Misja i wizja rozwoju społecznego powiatu nyskiego	43
VIII Cele strategiczne i operacyjne	44
IX Kierunki działań polityki społecznej w powiecie nyskim	46
X Prognoza zmian w wyniku realizacji strategii	55
XI Realizatorzy strategii	56
XII Źródła finansowania Strategii	56
XIII Monitoring i ewaluacja	56
XIV Spis tabel i wykresów	57

I Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 wyznacza główne działania dla samorządu powiatu i jego mieszkańców w celu poprawy funkcjonowania powiatu pod względem społecznym, który rzutuje na sferę ekonomiczną, demograficzną i gospodarczą całego regionu. Ponadto prezentowana Strategia ma na celu ograniczenie lub eliminację problemów społecznych na terytorium powiatu nyskiego. Będzie to zatem taki kierunek działań, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie. Sztandarowe działania ukierunkowane są na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie kapitału społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W celu dokładnego przygotowania się do osiągnięcia wytyczonych celów konieczne jest przybliżenie spójnych definicji kierunkujących działania dla powiatu nyskiego. Jakość życia to postrzeganie przez jednostkę jej pozycji w kontekście kultury i systemów wartości akceptowanych przez społeczeństwo w relacji do jej celów życiowych, oczekiwań, zainteresowań. Definicja ta uwzględnia zatem perspektywę subiektywną, gdzie jednostka określa jakość swojego życia, odnosząc się do formułowanych przez siebie ocen. Odnosi się także do społeczno-kulturowych uwarunkowań podczas dokonywania ocen, natomiast postrzeganie i ocena własnej sytuacji życiowej zazwyczaj dokonywana jest w kontekście podzielanych i przekazywanych społecznie wartości i norm, co wynika z miejsca zajmowanego przez jednostkę w strukturze społecznej oraz jej grupy odniesienia. Definicja ta uwzględnia również wielowymiarowość jakości życia, aby można było dokonać kompleksowej oceny jakości życia¹.

Kolejny kluczowy element to spójność społeczna, która oznacza możliwości społeczeństwa do zapewnienia dostatku wszystkim swoim członkom, poprzez minimalizowanie różnic i unikania rozwarstwienia. Należy zadbać o brak wyraźnych podziałów wzmagających podejrzliwość i zaciekość między grupami społecznymi. Koresponduje to z równością szans, czyli równością praw dla każdego, bez szufladkowania, oceniania, stereotypizowania. Równość szans zapewnia efektywną samorealizację: kształcenie, zatrudnienie, możliwości rozwoju, nabywania pozytywnych postaw i nawyków, wiary we własne siły.

Kapitał społeczny to bardzo ważny zasób w postaci lokalnego potencjału zaufania, lojalności, a przede wszystkim solidarności, która pozwala na realne współdziałanie. Kapitał społeczny to swoista sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji pozwalających na współdziałanie jednostek we wspólnym interesie, a także rozwijania pomiędzy nimi kooperacji. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to nic innego, jak dążenie do umożliwienia jednostce wypełniania ról społecznych oraz nawiązywania relacji społecznych. To także pełne korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej oraz zdobywanie dochodów.

¹ Quality of Life Group działająca w ramach Światowej Organizacji Zdrowia (WHOQOL Group, 1994)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Strategia jest podstawowym instrumentem zarządzania w aspekcie społecznych uwarunkowań na terenie powiatu, ponieważ zawiera cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania. Jest to więc praktyczny dokument dla władz samorządowych, instytucji i samych mieszkańców, stanowiący kierunkowskaz do podejmowania dalszych działań.

Na potrzeby opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030* przeprowadzono badania wśród dorosłych mieszkańców powiatu. Wyniki badań, wraz z przeprowadzoną diagnozą społeczną, wyznaczyły główne problemy zidentyfikowane na terenie powiatu nyskiego. Dodatkowo stały się podstawą do wyznaczenia celów strategicznego działania i określenia konkretnych działań w zakresie minimalizowania skutków wykluczenia społecznego i poprawy warunków życia mieszkańców powiatu.

II Podstawa prawna

Obowiązek opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* wynika wprost z art. 16b ust. 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214). Strategia powinna zawierać w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie realizowania usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Różnorodność problemów społecznych występujących w powiecie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Strategia składa się z dwóch elementów. Podzielona jest na elementy teoretyczne i praktyczne. Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentów. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasad i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Jest tutaj także wskazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania. Druga część zawiera procedury działania w przypadku wystąpienia problemu społecznego. Niniejszy dokument zawiera opis istniejącej sytuacji w powiecie nyskim

(diagnoza stanu powiatu) oraz obecnych i przyszłych problemów społecznych. Wskazane są również główne problemy i cele strategiczne, których wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego. Strategia jest skierowana do mieszkańców powiatu nyskiego, którzy z różnych powodów znajdują się w trudnych okolicznościach i wymagają pomocy w celu odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania. Adresatem Strategii są zarówno osoby samotne, jak i całe rodziny. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Jest ona długotrwałym programem działań, który ma służyć rozwiązywaniu problemów społecznych poprzez wspieranie rodziny, zwiększeniu efektywności pomocy społecznej, zapewnienie godziwych warunków życia osobom z niepełnosprawnościami, podwyższenie standardu życia osób starszych, zapobieganie marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wyznaczenie kierunków działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu. Niniejszy dokument opracowany został na lata 2026-2030 i obowiązywać będzie do momentu opracowania kolejnej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nyskim*.

III Podstawowe informacje o powiecie nyskim

Powiat nyski położony jest w południowo-zachodniej części województwa opolskiego. Od południa graniczy z Republiką Czech, od zachodu z województwem dolnośląskim, a od północy i wschodu z powiatami: brzeskim, opolskim i prudnickim. Powierzchnia powiatu wynosi 1.224 km² i jest drugim co do wielkości powiatem w województwie opolskim. Powiat nyski tworzy 9 gmin, do których należą: Głuchołazy, Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice i Skoroszyce.

Mapa powiatu nyskiego i gmin wchodzących w jego skład.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie <https://www.zpp.pl/powiat/1607>

Powiat Nyski wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie społecznym, określone w art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, do których zalicza się m.in.: edukację

publiczną, promocję i ochronę zdrowia, pomoc społeczną, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, politykę prorodziną, wspieranie osób z niepełnosprawnościami, rozwój kultury fizycznej i turystyki, przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także współpracę i działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zarząd Powiatu wykonuje zadania powiatu przy pomocy Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego Carolinum w Nysie,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Nysie,
- Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Nysie,
- Dom Pomocy Społecznej w Korfantowie,
- Muzeum Powiatowe w Nysie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie,
- Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego w Nysie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nysie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach,
- Zakład Utrzymania Dróg w Nysie,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie,
- Zespół Placówek Specjalnych w Nysie,
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie,
- Zespół Szkół i Placówek Artystycznych w Nysie,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. Emila Godlewskiego w Nysie,
- Zespół Szkół Technicznych w Nysie,
- Zespół Szkół w Głuchołazach,
- Zespół Szkół w Otmuchowie,
- Zespół Szkół w Paczkowie.

IV Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie nyskim

IV.1 Struktura demograficzna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku powiat nyski zamieszkiwało 126.897 osób, w tym 65.520 kobiet oraz 61.377 mężczyzn. W strukturze ludności największy udział w powiecie miały osoby w wieku produkcyjnym, które stanowiły 60,98% ogółu mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 12,34%, a osoby w wieku poprodukcyjnym 26,68%. Analiza zmian w

strukturze wiekowej w latach 2018-2024 wskazuje systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy równoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Wyjątek stanowi rok 2022, gdzie zanotowano nieznaczny wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Podsumowując, w latach 2018-2024 liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 2.556, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 10.695 oraz w wieku przedprodukcyjnym o 1.910.

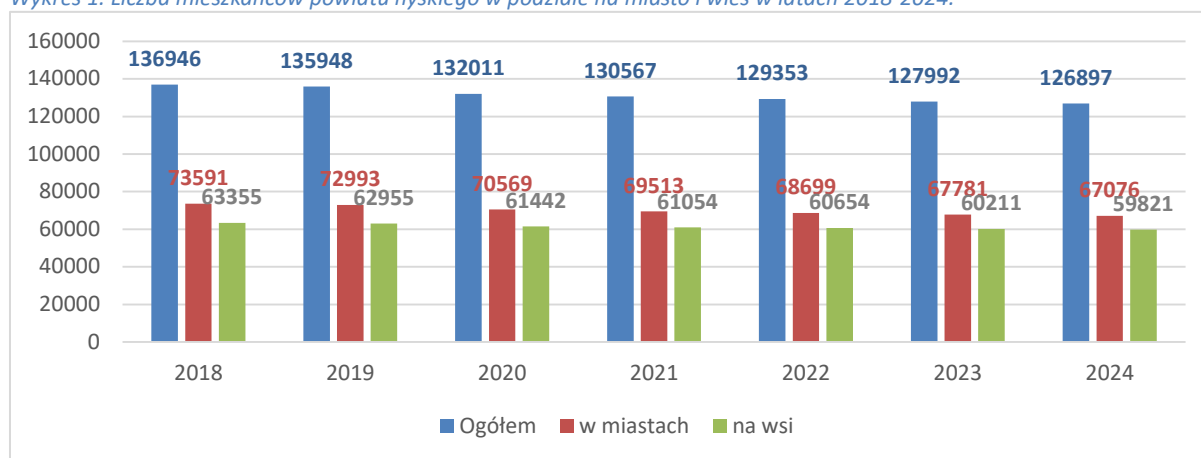
Tabela 1. Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w powiecie nyskim w latach 2018-2024.

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2018	136 946	12,8	17 569	64,3	88075	22,9	31 302
2019	135 948	12,8	17 407	63,6	86470	23,6	32 071
2020	132 011	13,4	17 627	62,1	82 020	24,5	32 364
2021	130 567	13,3	17 389	61,6	80468	25,1	32 710
2022	129 353	13,1	16 983	61,3	79309	25,6	33 061
2023	127 992	12,8	16 356	61,0	78 154	26,2	33 482
2024	126 897	15,4	15 659	57,9	77 380	26,7	33 858

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Dane demograficzne wskazują, że w powiecie nyskim w latach 2018-2024 systematycznie zmniejszała się liczba ludności. W analizowanym poniżej okresie odnotowano spadek o 10.049 osób. Większość mieszkańców powiatu zamieszkuje tereny miejskie, jednak dysproporcja między ludnością miejską i wiejską z każdym rokiem stopniowo się zmniejsza. Na dzień 31 grudnia 2024 roku zamieszkiwało 67.076 osób w mieście, natomiast 59.821 obszar wiejski.

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu nyskiego w podziale na miasto i wieś w latach 2018-2024.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Największą liczbę mieszkańców w powiecie nyskim odnotowano w gminie Nysa i Głucholazy. W 2024 roku w gminie Nysa mieszkało 53,3 tys. osób, a w gminie Głucholazy 22 tys. osób. Najmniejszą gminą

pod względem liczby ludności pozostaje Kamiennik z liczbą 3.100 mieszkańców. Spadek liczby mieszkańców odnotowano we wszystkich gminach w powiecie nyskim.

Dane liczbowe wskazują na tendencję depopulacyjną powiatu nyskiego, w wyniku migracji oraz spadku urodzeń.

Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nyskiego w roku 2018, 2022 i 2024.

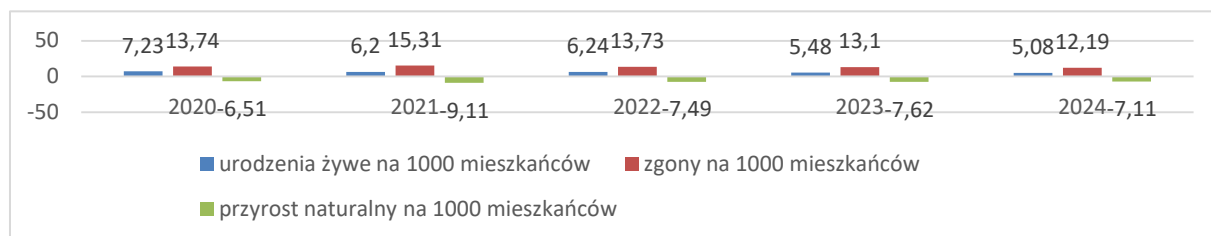
Gmina	Rok 2018	Rok 2022	Rok 2024
Głucholazy	23 774	22 534	22 064
Kamiennik	3 486	3 162	3 100
Korfantów	8 870	8 450	8 298
Łambinowice	7 529	7 230	7 092
Nysa	57 272	54 262	53 336
Otmuchów	13 620	12 857	12 652
Paczków	12 649	11 573	11 254
Pakość	3 512	3 360	3 273
Skoroszyce	6 234	5 925	5 828
Razem:	136 946	129 353	126 897

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

IV.2 Zachodzące zmiany demograficzne

Spadek liczby ludności w powiecie nyskim wynika z niekorzystnych zmian demograficznych, które zachodzą od wielu lat. Do głównych przyczyn tego zjawiska w Polsce zalicza się przede wszystkim spadek liczby urodzeń. Systematyczny spadek przyrostu naturalnego przekłada się na spadek liczby mieszkańców w skali kraju jak i województwa opolskiego i powiatów. W powiecie nyskim od wielu lat obserwuje się ujemny przyrost naturalny, który w 2024 roku wynosił -7,11 osób na 1000 mieszkańców. Natomiast w tym samym roku odnotowano 5,08 urodzeń na 1000 mieszkańców oraz 12,19 zgonów.

Wykres 2. Przyrost naturalny w powiecie nyskim na 1000 mieszkańców w latach 2020-2024.

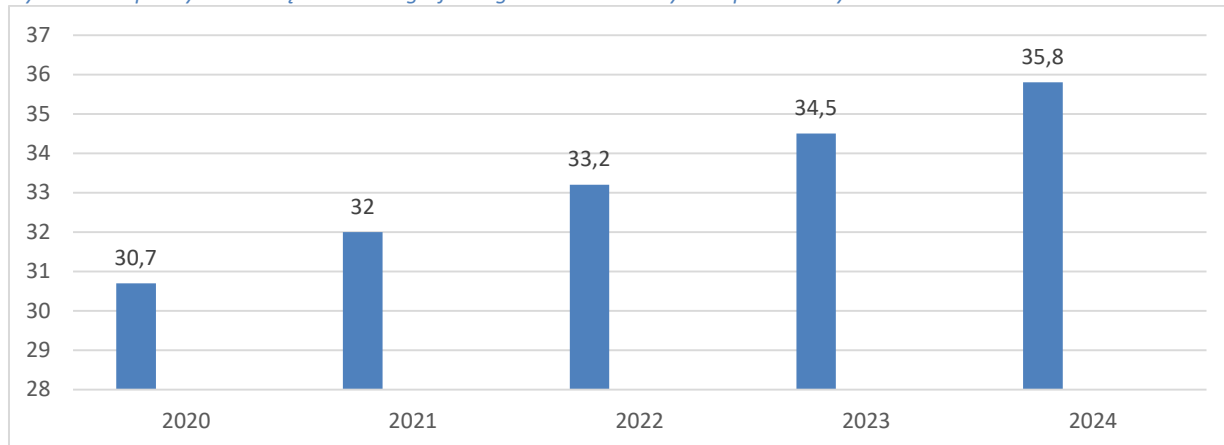

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Widocznym i niepokojącym zjawiskiem zachodzących zmian demograficznych jest również proces starzenia się społeczeństwa, który przekłada się na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Przyrost osób starszych ma szczególne znaczenie w kontekście dalszego rozwoju polityki społecznej. Zjawisko to będzie wymuszało podejmowanie działań ukierunkowanych na zapewnienie odpowiedniej opieki, wsparcia i aktywizacji seniorów.

Wykres 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Dla zobrazowania skali problemu przeanalizowano dane, porównując lata 2022-2024 z 2018 rokiem. Największy wzrost współczynnika obciążenia demograficznego osobami w wieku poprodukcyjnym na terenie powiatu odnotowano w gminie Pakosławice (+10,0 p.p.), a najmniejszy w gminie Łambinowice (+5,7 p. p.). Warto podkreślić, że najwięcej osób starszych w stosunku do roku 2023 przybyło w gminach Pakosławice, Otmuchów, Paczków i Skoroszyce.

Tabela 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w poszczególnych gminach powiatu nyskiego w latach 2018, 2022, 2023 i 2024.

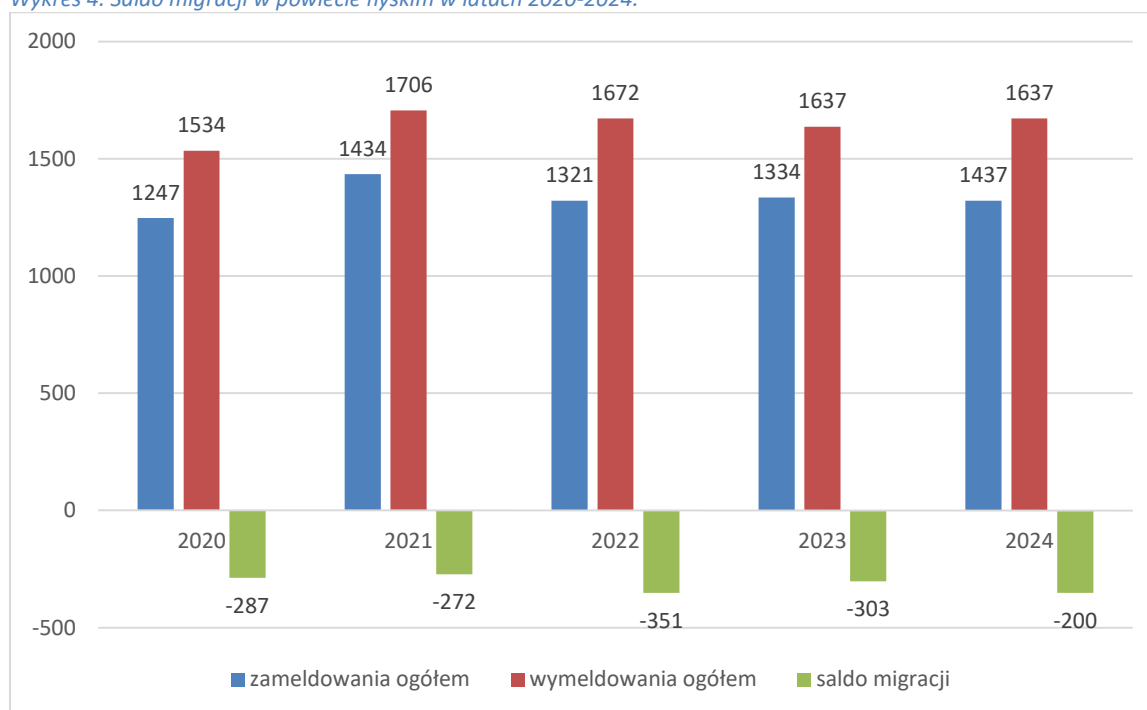
Gmina	2018	2022	2023	2024	Dynamika zmian 2018 do 2024
Głucholazy	28,6	33,5	34,7	36,0	+ 7,4
Kamiennik	23,5	29,5	30,9	31,7	+ 8,2
Korfantów	20,4	26,3	27,5	28,7	+ 8,3
Łambinowice	25,6	29,1	30,1	31,3	+ 5,7
Nysa	31,8	36,4	37,8	38,9	+ 7,1
Otmuchów	25,4	31,9	32,9	34,8	+ 9,4
Paczków	26,1	32,8	34,1	35,4	+ 9,3
Pakosławice	21,2	27,6	29,4	31,2	+ 10,0
Skoroszyce	21,6	27,4	29,2	30,7	+ 9,1

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

IV.3 Problem migracji i uchodźstwa

Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym w powiecie nyskim jest ujemne saldo migracji. W 2024 roku odnotowano 1.637 osoby, które wymeldowały się z terenu powiatu oraz 1.437 osób, które zameldowały się. Oznacza to, że saldo migracji wyniosło -200 osób. W analizowanym okresie 2020-2024 odnotowuje się systematyczny spadek liczby ludności, co jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i niekorzystnym z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu. W każdym z analizowanych lat saldo migracji utrzymywało się na poziomie ujemnym. Spadek liczby mieszkańców na skutek migracji dotyczy głównie ruchu wewnętrznego, czyli przemieszczania się ludności w granicach kraju

Wykres 4. Saldo migracji w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Od 24 lutego 2022 roku sytuacja migracyjna w Polsce została zdominowana przez napływ obywateli z Ukrainy, uciekających do Polski przed konfliktem zbrojnym w ich kraju. Od wybuchu wojny do 31 stycznia 2024 roku do Polski wjechało 18,8 mln obywateli Ukrainy. Do 1.07.2025 roku blisko 2,019 mln zostało zarejestrowanych na ochronę czasową. Warto zauważyć, że od 2014 r. do czerwca 2025 r. liczba obywateli Ukrainy posiadających ważne zezwolenia na pobyt w Polsce wzrosła z 41 tys. do 1,565 mln osób².

Z dostępnych danych wynika, że od 2022 roku na terenie powiatu nyskiego nadano numery PESEL 4287 obywatelom Ukrainy.

²Urząd do Spraw Cudzoziemców „Raport na temat obywateli Ukrainy” 2024

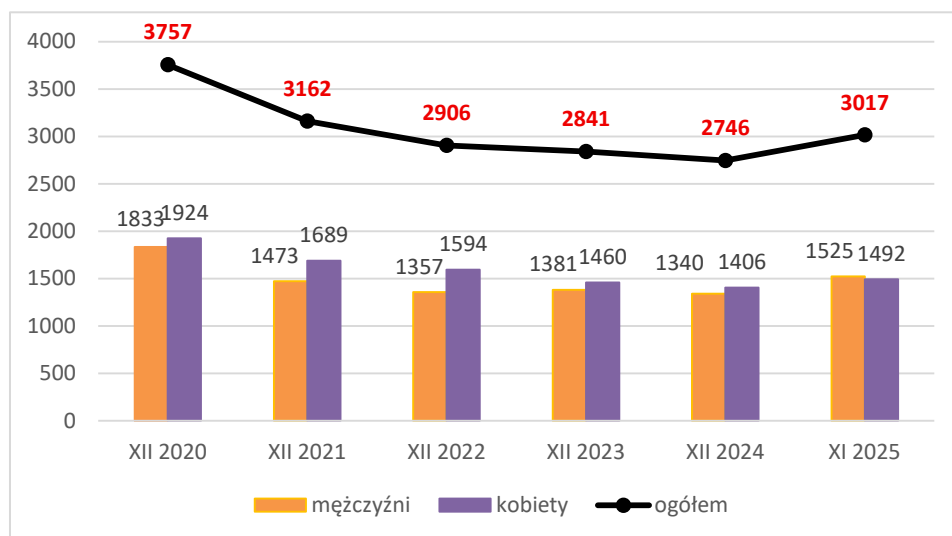
Zjawisko uchodźstwa nie stanowi poważnego problemu społecznego w powiecie nyskim. Jednak spadek liczby ludności, ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny świadczą o niekorzystnych zmianach demograficznych, charakterystycznych dla większości powiatów w Polsce. Każdego roku w powiecie nyskim obserwuje się spadek liczby mieszkańców, mniejszą liczbę nowych urodzeń oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co wymaga wzmożonych działań polityki społecznej na rzecz seniorów, zapewniających im odpowiednią opiekę, i wsparcie w codziennym funkcjonowaniu.

IV.4 Sytuacja na rynku pracy

Liczba osób bezrobotnych w powiecie nyskim oraz stopa bezrobocia do końca 2024 wykazywały tendencję spadkową. W 2025 roku odnotowano wzrost poziomu bezrobocia, na który wpłynęła m.in. zmiana ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która weszła w życie z dniem 1 czerwca 2025 roku. Nowe przepisy ułatwiły rejestrację nowym grupom bezrobotnych, jednocześnie ograniczając możliwości wyrejestrowania osób bezrobotnych. Na koniec 2024 roku liczba osób bezrobotnych wyniosła 2746 osób, a na koniec XI 2025 roku wzrosła do 3017 osób, czyli o 271 osób. Stopa bezrobocia na koniec 2024 roku osiągnęła poziom 7,2%, a na koniec XI 2025 roku szacunkowa stopa bezrobocia wyniosła 7,9%, czyli wzrosła o 0,7 p.p.

Od 01.12.2025 do 22.12.2025 roku w Powiatowym Urzędzie w Nysie zarejestrowanych było 63 obywateli Ukrainy, a na dzień 22.12.2025 roku pozostało tylko 25, natomiast w tym okresie zgłoszono 482 podjęcia pracy na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy przez portal: www.praca.gov.pl.

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nyskim w latach 2020-2025.

Źródło: opracowanie własne PUP w Nysie, na podstawie GUS BDL

Wśród osób bezrobotnych konieczne jest monitorowanie sytuacji osób przede wszystkim tych znajdujących się w szczególnie trudnym położeniu, aby mieć realny wpływ na minimalizowanie

zjawiska wykluczenia społecznego. Na koniec 2024 roku odnotowano 1.260 osób długotrwale bezrobotnych, czyli o 136 osób mniej niż na koniec listopada 2025 roku. Osoby długotrwale bezrobotne to niemal połowa wszystkich bezrobotnych. Sytuacja tej grupy jest szczególnie trudna, ponieważ osoby te posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, zmagają się z trudnościami w życiu prywatnym i ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia jakości ich życia, zniechęcenia, lęku, braku aktywności społecznej, a w konsekwencji do wykluczenia społecznego.

Niepokojący jest również od 2023 roku wzrost liczby młodych osób bezrobotnych. Na koniec listopada 2025 ich liczba wyniosła 563, co oznacza wzrost o 50 osób w porównaniu do końca roku 2024. W latach 2020-2024 widoczny jest systematyczny spadek liczby bezrobotnych kobiet oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Liczba bezrobotnych kobiet na koniec listopada 2025 roku wzrosła i wyniosła 1.492, co stanowi 49% wszystkich bezrobotnych. W przypadku osób bezrobotnych po 50 roku życia ich liczba na koniec listopada 2025 roku wyniosła 960, czyli o 33 osoby więcej niż na koniec 2024 roku. Sytuacja niepełnosprawnych bezrobotnych w analizowanym okresie jest zmienna. Od końca 2020 roku do końca 2022 obserwowany jest wzrost ich liczby. Natomiast w 2023 roku odnotowany był spadek niepełnosprawnych bezrobotnych, podobnie jak w końcu roku 2024. Natomiast na koniec listopada 2025 liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wyniosła 222, czyli o 33 osoby więcej niż na koniec 2024 roku.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2020-2025.

Rok	Bezrobotni				
	Kobiety	Osoby do 30 roku życia	Osoby powyżej 50 roku życia	Długotrwale	Osoby z niepełnosprawnościami
XII 2020	1 924	803	1 156	1 675	194
XII 2021	1 689	584	1 032	1 671	233
XII 2022	1 549	487	984	1 384	254
XII 2023	1 460	499	970	1 249	246
XII 2024	1 406	513	927	1 260	189
XI 2025	1 492	563	960	1 396	222

Źródło: opracowanie własne PUP w Nysie, na podstawie GUS BDL

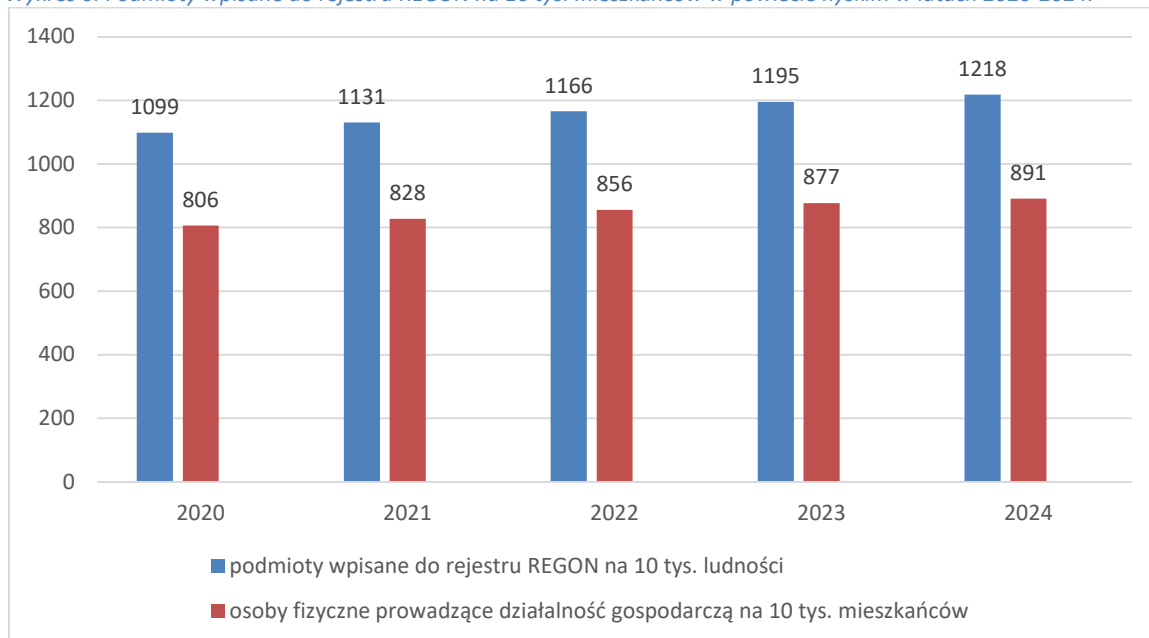
Analizując dane dotyczące osób bezrobotnych na terenie powiatu nyskiego należy podkreślić, że w latach 2020-2024 odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia o 310 osób (766 osób w 2020 roku i 456 w 2024), co mogło wskazywać, że posiadanie małego dziecka stanowi coraz mniejszą barierę w podejmowaniu zatrudnienia, a rozwinięty system opieki nad dziećmi w powiecie ułatwia młodym rodzicom powrót na rynek pracy. Warto jednak mieć na uwadze, że na taki stan rzeczy mogła wpływać również spadająca w powiecie

nyskim liczbą urodzeń. Ten spadkowy trend został przerwany i na koniec XI 2025 roku odnotowano 484 osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż., co oznacza ich wzrost w porównaniu do danych z końca 2024 roku o 28 osób. Do Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku wpłynęło ogółem 1.999 ofert pracy, w tym 1.149 propozycji pracy niesubsydiowanej, co odpowiada 57% wszystkich zgłoszonych ofert, czyli o 5 p. p. mniej niż w roku poprzednim. Zauważalny jest spadek liczby ofert pracy w powiecie nyskim. Oferty pracy niesubsydiowane zostały przeanalizowane według zapotrzebowania na zawody. W 2024 roku najwięcej ofert dotyczyło następujących stanowisk: pracownik produkcji (190), robotnik gospodarczy/sprzątaczką (114) oraz sprzedawca (97). Do końca I półrocza 2025 roku wpłynęły 1032 oferty pracy. Dominującymi były oferty subsydiowane, stanowiące 54%.

IV.5 Potencjał gospodarczy

Powiat Nyski charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności. Według ewidencji statystycznej REGON w 2024 roku na terenie powiatu zarejestrowanych było 1.218 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców, w tym zdecydowana większość to podmioty sektora prywatnego, z czego 891 prowadzonych jest przez osoby fizyczne. Liczba podmiotów zwiększyła się w stosunku do roku 2020 o 119.

Wykres 6. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

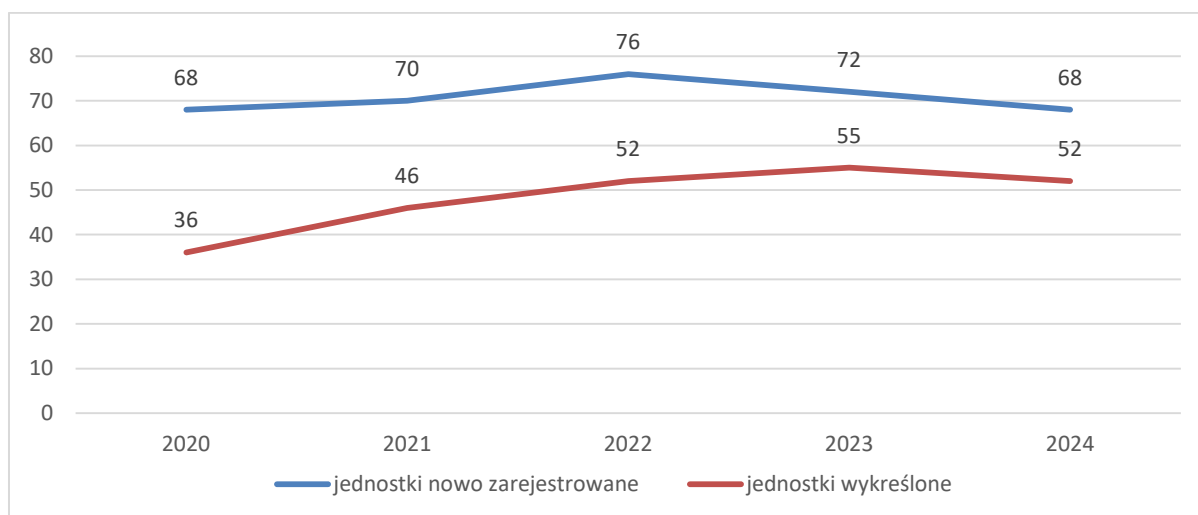

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej podmiotów stanowią mikro-przedsiębiorstwa. Podmioty te jako rodzaj działalności najczęściej deklarowały rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, przemysł i budownictwo oraz pozostałą działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie nyskim

najczęściej występującymi rodzajami działalności są: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (w tym motocykle) oraz budownictwo. Uwarunkowania gospodarcze, mierzone wskaźnikiem udziału podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON, wskazuje na spadek tego wskaźnika w latach 2020-2024. Sytuacja ta potwierdzała korzystną koniunkturę gospodarczą regionu wynikającą z większej liczby nowo rejestrowanych niż likwidowanych podmiotów. Kryzys wywołany światową pandemią w 2020 roku przyczynił się do znacznych zmian, które były widoczne w powiecie nyskim. Od 2020 roku obserwuje się wzrost udziału podmiotów wyrejestrowanych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców – do 2024 roku wzrósł o 16. W tym samym okresie, po wzroście w latach 2020-2022 i późniejszym spadku, odnotowano brak przyrostu nowych podmiotów gospodarczych. Warto zwrócić uwagę na spadek liczby podmiotów wyrejestrowanych na 10 tys. mieszkańców w 2024 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim. Choć spadek ten nie jest znaczny (3 podmioty), wpisuje się w tendencję obserwowaną w skali całego kraju.

Wykres 7. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w powiecie nyskim.

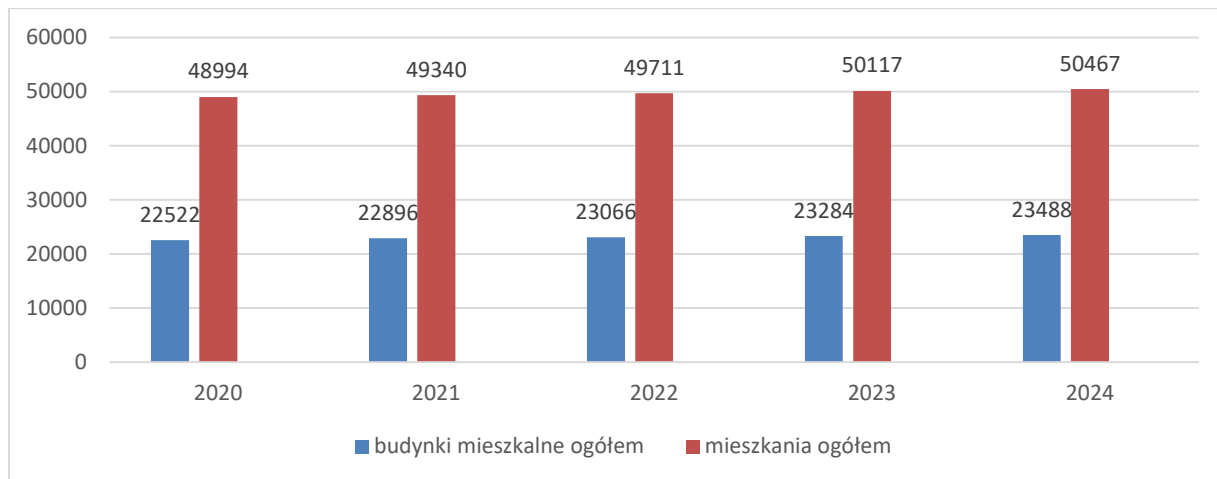
Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

IV.6 Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej, pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków. Na terenie powiatu nyskiego, według dostępnych danych GUS, w 2024 roku znajdowało się 23.488 budynków mieszkalnych i 50.467 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 31,7m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania 79,8m². W analizowanych latach 2020-2024 liczba budynków na terenie powiatu wzrosła

o 966, a liczba mieszkań o 1.473. Widoczny wzrost świadczy o rozwoju zasobów mieszkaniowych na terenie powiatu.

Wykres 8. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

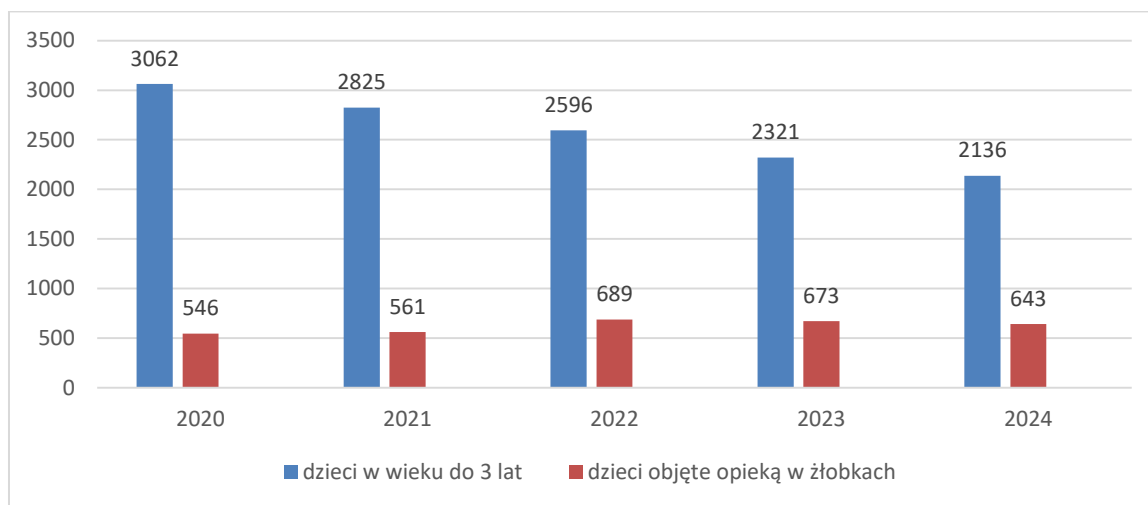

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

IV.7 Edukacja

W 2024 roku na terenie powiatu nyskiego funkcjonowało 16 żłobków, w tym 3 placówki dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością oraz 1 klub dziecięcy, oferujące łącznie 788 miejsc opieki (w tym 5 w klubie dziecięcym). W tym samym okresie w powiecie nyskim mieszkało 2.136 dzieci w wieku do lat 3. Liczba dzieci objętych opieką instytucjonalną wynosiła 643, co stanowi 30,1% wszystkich w tej grupie wiekowej.

Wykres 9. Liczba dzieci do 3 lat oraz objętych opieką w żłobkach na terenie powiatu w latach 2020-2024.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie, na podstawie GUS BDL

Na terenie powiatu nyskiego w 2024 roku funkcjonowało 59 szkół podstawowych (9.283 uczniów), 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy (70 uczniów), 8 liceów ogólnokształcących dla młodzieży (2.047 uczniów), 4 szkoły artystyczne (587 uczniów), 6 szkół zawodowych, w tym technika (1.792

uczniów), 7 szkół policealnych (1.333 uczniów), 5 liceów ogólnokształcących dla dorosłych (434 uczniów).³

Potrzeby mieszkańców powiatu w dostępie do kształcenia ponadpodstawowego oraz specjalistycznego zaspokajają następujące szkoły i placówki publiczne:

- I Liceum Ogólnokształcące „Carolinum” im. Jana III Sobieskiego w Nysie,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Nysie,
- OHP Hufiec Pracy 8 – 4 w Nysie,
- Zespół Placówek Specjalnych w Nysie,
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie,
- Zespół Szkół i Placówek Artystycznych w Nysie,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. Emila Godlewskiego w Nysie,
- Zespół Szkół Technicznych w Nysie,
- Zespół Szkół w Głuchołazach,
- Zespół Szkół w Otmuchowie,
- Zespół Szkół w Paczkowie,

oraz szkoły niepubliczne:

- Branżowa Szkoła II Stopnia LIDER w Charbielinie,
- Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Nysie,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych ECN Vademecum,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „PASCAL” w Nysie,
- Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Nysie,
- Medyczna Szkoła Policealna w Nysie,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „MEDYK” w Nysie,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach,
- Policealna Szkoła Medyczna „PASCAL” w Nysie,
- Policealna Szkoła Zawodowa „PASCAL” w Nysie,
- Stacjonarna Policealna Szkoła Medyczna „PASCAL” w Nysie,
- Szkoła Policealna ECN Vademecum,
- Szkoła Policealna LIDER w Charbielinie,
- Szkoła Policealna Medyk w Nysie.

Na terenie powiatu w obszarze edukacji funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego w Nysie. Dokonując naboru uczniów do klas pierwszych stworzono kandydatom możliwość skorzystania z szerokiej oferty kierunków kształcenia. Taka

³Dane GUS BDL

metodyka działania stanowi realizację głównego celu Strategii Oświatowej, zakładającego obowiązek zapewnienia młodzieży jak najlepszych możliwości kształcenia, które odpowiadałyby jej preferencjom i predyspozycjom. Do klas pierwszych szkół ponadpodstawowych w 2024 roku przyjęto 1.023 kandydatów. Młodzieży zagwarantowano wybór kierunku kształcenia zgodny z ich preferencjami. Największym powodzeniem cieszyły się profile biologiczno-chemiczny, językowe, i tzw. mundurowe, a w technikum: zawód technik informatyk, technik grafiki i poligrafii cyfrowej oraz technik mechatronik. Do szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Nyski każdego roku aplikują również uczniowie spoza powiatu, w tym spoza województwa opolskiego. W 2022 roku nabór uczniów spoza powiatu wyniósł 100 osób, w 2023 roku wyniósł 134 osoby, w roku 2024 176 osób, a w roku 2025 do szkół ponadpodstawowych w powiecie nyskim przyjęto 166 osób z spoza powiatu.

W szkołach oprócz lekcji wynikających z planu nauczania, prowadzone są zajęcia dodatkowe przygotowujące uczniów do olimpiad, matury i egzaminów zawodowych. W szkołach i placówkach organizowane są różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tj.: nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze zespołowe lub indywidualne oraz zajęcia w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia. W 2024 roku wydano 14 skierowań do Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Nysie, 43 skierowania do szkół specjalnych prowadzonych przez Powiat Nyski, 17 skierowań do Branżowej Szkoły I stopnia nr 5 Specjalnej w Zespole Szkół Technicznych w Nysie oraz skierowano 3 uczniów do kształcenia specjalnego do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii poza obszar powiatu nyskiego. W ramach systemu edukacji każdego roku doceniane są wysokie osiągnięcia naukowe i sportowe uczniów z terenu powiatu. W roku szkolnym 2024/2025 Zarząd Powiatu w Nysie przyznał w I semestrze stypendia naukowe i sportowe 165 uczniom, a w II semestrze 134. W Nysie funkcjonuje wyższa uczelnia - Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie, w której naukę w 2023 roku pobierało 1.775 studentów. Jest to publiczna uczelnia zawodowa, która prowadzi studia pierwszego stopnia na 13 kierunkach (3 inżynierskich, 10 licencjackich), studia drugiego stopnia na 10 kierunkach oraz studia jednolite magisterskie na 1 kierunku.⁴

IV.8 Bezpieczeństwo publiczne

W pierwszej połowie 2025 roku w powiecie nyskim stwierdzono 742 przestępstwa. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego odnotowano spadek liczby przestępstw kryminalnych oraz gospodarczych. Zauważono wzrost liczby przestępstw drogowych. Wskaźnik wykrywalności sprawców dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie nyskim wynosi 88,89%.

Zadania w obszarze zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli są realizowane na podstawie:

⁴Źródło: Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

- Powiatowego planu zarządzania kryzysowego,
- Planu ewakuacji powiatu nyskiego,
- Planu zaopatrzenia ludności powiatu nyskiego w wodę pitną w warunkach specjalnych,
- Charakterystyki i katalogu zagrożeń i ich prawdopodobieństwo wystąpienia w ujęciu tabelarycznym na terenie powiatu nyskiego,
- Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych powiatu nyskiego,

przez Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Nysie, powiatowe jednostki organizacyjne, służby, inspekcje i straże, WOPR oddział w Nysie, Maltańską Służbę Medyczną oddział Nysa.

IV.9 Ochrona zdrowia

Na terenie powiatu nyskiego funkcjonują 4 podmioty lecznicze:

1. Opolskie Centrum Rehabilitacji w Korfantowie Sp. z o.o. – organ prowadzący Samorząd Województwa Opolskiego,
2. SP ZOZ Szpital Specjalistyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Głuchołazach – organ prowadzący Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
3. Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie – organ prowadzący Powiat Nyski, w skład którego wchodzi:
 - a) 15 poradni – liczba udzielonych porad specjalistycznych: 41.192,
 - b) 16 oddziałów specjalistycznych - 463 łóżka, w tym 7 miejsc dziennych w Oddziale Ratunkowym i 18 miejsc w Dziennym Oddziale Psychiatrycznym,
 - c) Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Obrazowej,
 - d) Zakład Rehabilitacji,
 - e) Pracownia Terapii Hiperbarycznej,
 - f) Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Paczkowie - 85 łóżek – w roku 2024 hospitalizowanych było 200 osób.
4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach – organ prowadzący Powiat Nyski. W skład wchodzi:
 - a) Szpital Nr 1 w Głuchołazach przy ulicy M. C. Skłodowskiej 16, w którym jest:
 - Oddział reumatologiczny – 20 łóżek,
 - Pododdział rehabilitacji ogólnoustrojowej – 24 łóżek,
 - Zakład Opiekuńczo-Lecznicy – 46 łóżek,
 - Izba przyjęć,
 - Zakład diagnostyki laboratoryjnej,
 - Pracownia RTG.

b) Szpital Nr 2 w Głuchołazach przy ulicy Lompy 2, w którym jest:

- Oddział pulmonologiczny z pododdziałem chemioterapii – 48 łóżek,
- Oddział rehabilitacji kardiologicznej – 70 łóżek,
- Oddział psychiatryczny – 30 łóżek,
- Oddział psychosomatyczny – 25 łóżek,
- Oddział rehabilitacji pulmonologicznej – 25 łóżek;
- Dzienny Ośrodek Rehabilitacji Psychiatrycznej – 15 miejsc,
- Pracownia fizykoterapii,
- Zakład Diagnostyki Obrazowej.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Zespole Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach w 2024 roku było łącznie 288 łóżek.

Z danych GUS wynika, że na terenie powiatu nyskiego w 2024 roku funkcjonowało 65 Przychodni, a w ich strukturach 65 poradni świadczących podstawową opiekę zdrowotną (POZ). W stosunku do roku 2023 liczba przychodni zwiększyła się o dwie. Jednak w porównaniu z rokiem 2018 zmniejszyła się o siedem. W 2024 roku odnotowano 658.799 udzielonych porad lekarskich, co wskazuje na spadek udzielanych porad ogółem. W tym samym roku funkcjonowało 48 aptek ogólnodostępnych i jeden punkt apteczny. Na jedną aptekę przypadało 3.021 osób.

Tabela 5. Podstawowa opieka medyczna na terenie powiatu nyskiego w latach 2018-2024.

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Przychodnie ogółem	69	68	62	60	62	63	65
Liczba udzielonych porad	657 976	645 079	589 984	614 465	605 512	630 945	658 799
Liczba aptek	48	47	46	48	48	48	48
Liczba ludności przypadających na aptekę ogólnodostępną	2 853	2 893	2 870	2 720	2 695	2 909	3 021
Punkty apteczne	3	3	2	2	1	1	1

Źródło: opracowanie własne Starostwo Powiatowe w Nysie, na podstawie GUS BDL

IV.10 Ekonomia społeczna

Ekonomia Społeczna to sfera aktywności obywatelskiej i społecznej, która poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego, służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. Podmioty ekonomii społecznej to: organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie

inwalidów, niewidomych oraz produkcji rolnej; przedsiębiorstwa społeczne – podmioty ekonomii społecznej, które prowadzą działalność gospodarczą lub odpłatną pożytku publicznego, zatrudniają i aktywizują zawodowo osoby trudno zatrudnialne, nie prywatyzują zysku lub nadwyżki bilansowej i są zarządzane w sposób partycypacyjny, a także jednostki reintegracyjne, których głównym działaniem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W Starostwie Powiatowym w Nysie zewidencjonowanych jest:

- 388 stowarzyszeń, które zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (w 2024 roku zarejestrowano cztery),
- 56 stowarzyszeń zwykłych (w 2024 roku zarejestrowano osiem).

Każdego roku powiat nyski opracowuje i uchwała Program współpracy Powiatu Nyskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Przedmiotem współpracy Powiatu Nyskiego z organizacjami pozarządowymi były zadania z zakresu:

- pomocy społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa,
- udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na terenie powiatu funkcjonują różne instytucje, w tym Podmioty Ekonomii Społecznej, które realizują zadania integracji społecznej oraz przeciwdziałania marginalizacji osób wykluczonych, tj.:

- Centrum Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych i Wolontariatu Ziemi Nyskiej,
- Centrum Integracji Społecznej w Nysie,
- Dzienny Dom Pobytu w Nysie im. Jerzego Kozarzewskiego,
- Dzienny Dom Seniora+ (w Głuchołazach i Paczkowie),
- Kluby Seniora (4 w Nysie, 1 w Skoroszytach),
- Nyski Klub Sportowo-Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących ATUT w Nysie,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Nysie,
- Polski Związek Niewidomych w Nysie,
- Polski Związek Głuchych w Nysie,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Nysie,

- Spółdzielnia Socjalna „Parasol” w Nysie,
- Stowarzyszenie Bezrobotnych,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych JANEK w Nysie,
- Stowarzyszenie Rozwoju Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Nysie Caritas Diecezji Opolskiej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Paczkowie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Lecznico-Rehabilitacyjne w Głuchołazach,
- Uniwersytet III Wieku w Korfantowie,
- Uniwersytet III Wieku w Łambinowicach,
- Uniwersytet III Wieku w Otmuchowie,
- Uniwersytet III Wieku w Paczkowie,
- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Caritas Diecezji Opolskiej Rejon Nysa,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Głuchołazach przy Stowarzyszeniu Przyjaciół i Absolwentów Zespołu Szkół,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Nysie przy Infirmi Care non profit Sp. z o.o.,
- Związek Osób Niepełnosprawnych w Nysie.

Podmioty Ekonomii Społecznej na terenie powiatu stanowią ważne centra rozwoju społecznego.

Wspierają osoby starsze, udzielają pomocy osobom z niepełnosprawnościami, realizują szereg działań na rzecz dzieci i osób potrzebujących. Są pożądanymi i potrzebnymi, z uwagi na zachodzące zmiany demograficzne, instytucjami organizującymi życie społeczne mieszkańców powiatu nyskiego.

IV.11 Działalność Domów Pomocy Społecznej

Na terenie powiatu nyskiego w 2024 roku funkcjonowały cztery domy pomocy społecznej (DPS) z ogólną liczbą 309miejscoraz jeden dom opieki:

- Dom Pomocy Społecznej „Maria” w Korfantowie - prowadzony przez Powiat Nyski, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku oraz osób z niepełnosprawnością fizyczną;
- Dom Pomocy Społecznej w Nysie Al. Wojska Polskiego - przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej z siedzibą we Wrocławiu;
- Dom Pomocy Społecznej w Nysie ul. Świętojańska - przeznaczony dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych, prowadzony przez Kongregację Sióstr św. Karola Boromeusza z siedzibą w Trzebnicy;
- Dom Pomocy Społecznej „Magnolia” w Kopernikach - przeznaczony dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekłe somatycznie chorych, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi z siedzibą w Poznaniu;

- Dom Opieki „Dwór Biskupi” - placówka zarządzana przez osobę prywatną, sprawująca całodobową opiekę medyczną, poszpitalną; rehabilitacja dla osób starszych;
- Rezydencja dla Seniorów Złote Borki w Jarnołówku – przeznaczona dla osób starszych, z opieką długoterminową, wakacyjną i weekendową, a także pobytem dziennym.

W 2024 roku w domach pomocy społecznej na terenie powiatu nyskiego umieszczono łącznie 50 osób. Wolne miejsca w DPS pojawiają się w wyniku rezygnacji z umieszczenia w placówce lub z powodu zgonu pensjonariuszy.

Tabela 6. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dom Pomocy Społecznej w Kopernikach	41	36	24	38	26
Dom Pomocy Społecznej w Nysie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej z siedzibą we Wrocławiu	2	1	2	0	0
Dom Pomocy Społecznej w Nysie prowadzony przez Kongregację Sióstr św. Karola Boromeusza z siedzibą w Trzebnicy	3	9	8	6	7
Dom Pomocy Społecznej w Korfantomie	15	13	11	7	17
RAZEM	61	59	45	51	50

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Dane o liczbie osób umieszczonych w ciągu roku w Domach Pomocy Społecznych z poszczególnych gmin powiatu nyskiego wskazują, że najwięcej osób pochodzi z terenu gminy Nysa. W 2024 roku były to 23 osoby.

Tabela 7. Liczba osób umieszczonych w ciągu roku w domach pomocy społecznej z poszczególnych gmin powiatu nyskiego w latach 2020-2024.

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Głucholazy	7	2	2	0	0
Kamiennik	1	1	1	0	1
Korfantów	2	1	3	3	4
Łambinowice	2	4	2	1	5
Nysa	10	16	15	20	23
Otmuchów	3	4	4	10	5
Paczków	1	2	3	0	0
Pakosławice	0	2	0	0	0
Skoroszyce	2	0	0	3	0

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który jest ustalany przez starostę. Z dostępnych danych wynika, że największy miesięczny koszt utrzymania mieszkańca jest w Domu Pomocy Społecznej w Nysie przy Al. Wojska Polskiego. W 2025 roku wynosił 6.911,54 zł. Najniższy koszt odnotowano w DPS w Kopernikach 5.170,26 zł. Koszty utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej z roku na rok są coraz większe. Rosną głównie z powodu inflacji, wzrostu cen energii i żywności, a także zwiększonych

kosztów wynagrodzeń personelu, który jest coraz bardziej potrzebny do zapewnienia odpowiedniej opieki i pielęgnacji.

Tabela 8. Miesięczne koszty utrzymania mieszkańca w DPS (w PLN) w latach 2020-2025

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dom Pomocy Społecznej w Kopernikach	3.254,17	3.470,24	3.650,89	4.265,93	4.902,37	5.170,26
Dom Pomocy Społecznej w Nysie prowadzony przez Kongregację Sióstr św. Karola Boromeusza z siedzibą w Trzebnicy	3.777,30	4.199,57	4.541,80	5.281,17	5.917,27	6.381,30
Dom Pomocy Społecznej w Nysie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej z siedzibą we Wrocławiu	3.960,82	4.417,20	4.944,30	5.781,70	6.521,31	6.911,54
Dom Pomocy Społecznej w Korfantowie	3.393,66	3.770,30	4.060,73	4.972,00	6.018,00	6.605,00

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować we własnym środowisku, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

IV.12 Osoby z niepełnosprawnościami

Od 1 stycznia 1998 roku podstawą do uznania osoby za niepełnosprawną jest wyłącznie orzeczenie wydane przez powiatowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przy PCPR w Nysie funkcjonuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZOoN), który w 2024 roku wydał ogółem 2.744 orzeczenia o niepełnosprawności.

Tabela 9. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób z niepełnosprawnościami – ogółem	2.009	1.958	2.204	2.751	2.744

orzeczenia (dzieci + dorośli)					
Liczba orzeczeń do 16 roku życia	308	235	239	293	315
Liczba orzeczeń z niepełnosprawnościami po 16 roku życia w miastach	1.701	1.723	1.965	2.458	2.429

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

PZOoN wydaje legitymacje i karty parkingowe dla osób z niepełnosprawnością. W 2024 roku Zespół wydał łącznie 472 legitymacje i 468 kart parkingowych osobom z niepełnosprawnościami.

Tabela 10. Liczba wydanych legitymacji osoby z niepełnosprawnością w latach 2020-2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Legitymacje wydane dzieciom do 16 roku życia	39	51	57	55	59
Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia	238	232	271	445	413
RAZEM	277	283	328	500	472

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Tabela 11. Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2020-2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Karty parkingowej wydane osobom z niepełnosprawnościami	372	264	278	469	468
Karty parkingowe wydane uprawnionym placówkom	2	6	7	3	3
RAZEM	374	270	285	472	471

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa zadania powiatu w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. W powiecie nyskim zadania dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie (PCPR w Nysie), a zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Nysie. Środki na realizację tych zadań pochodzą z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W ramach rehabilitacji społecznej w 2024 roku wydatkowano łącznie kwotę 4.981.324,89 zł, co w porównaniu z rokiem 2020 wskazuje na wzrost wypłacanych świadczeń o 2.228.878,39 zł.

Tabela 12. Środki z PFRON (w PLN) wydatkowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w obszarze rehabilitacji społecznej w latach 2020-2024.

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022	2023	2024
Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich	332.821,00	441.463,00	519.951,00	737.842,00	785.479,00

opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych					
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami	80.811,78	119.177,77	167.155,50	182.203,32	191.394,51
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów	656.408,64	988.428,00	1.058.480,93	808.951,95	1.190.340,83
Zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	1.434.720,00	1.518.720,00	1.812.720,00	2.123.712,00	2.426.112,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	247.685,08	264.562,80	283.906,67	347.717,33	387.998,55
RAZEM	2.752.446,50	3.332.351,57	3.842.214,10	4.200.426,60	4.981.324,89

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W zakresie rehabilitacji zawodowej w 2024 roku wydatkowano 449.973,57zł, a w 2020 roku na ten cel przeznaczono 150.000,00zł.

Tabela 13. Środki z PFRON (w PLN) wydatkowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w obszarze rehabilitacji zawodowej w latach 2020-2024.

rodzaj świadczenia – rehabilitacja zawodowa	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji	0	0	0	22.674,03	0
Koszty szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób z niepełnosprawnościami	0	0	0	0	0
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnością	150.000,00	51.260,00	0	297.596,25	226.000,00
Jednorazowa pomoc na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej	0	0	0	0	223.973,57
RAZEM	150.000,00	51.260,00	0	320.270,28	449.973,57

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Z analizowanych danych wynika, że w latach 2020-2024 wzrosło wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Z limitu środków PFRON w 2024 roku w ramach rehabilitacji społecznej dla powiatu nyskiego 412 osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, zawarto 16 umów w ramach dofinansowania sportu, kultury i rekreacji dla 590 osób z niepełnosprawnościami oraz 509 osobom dofinansowano zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Dodatkowo dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 100 osobom.

W 2024 roku Rada Społeczna ds. Osób Niepełnosprawnych spotkała się 5 razy w celu opiniowania wniosków z zakresu rehabilitacji społecznej.

Na terenie powiatu nyskiego funkcjonuje Zakład Aktywności Zawodowej w Nysie, w którym zatrudnionych jest 70 osób z niepełnosprawnościami.

Powiat realizuje wiele programów na rzecz osób z niepełnosprawnościami m.in.:

- Program „Aktywny Samorząd” - pomoc osobom z niepełnosprawnościami w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, pomoc w zakupie protez kończyn, sprzętu elektronicznego, osprzętu do samochodu, wózków o napędzie elektrycznym, skuterów finansowany ze środków PFRON;
- Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego;
- Program „Opieka wytchnieniowa” – finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego;
- Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” dofinansowany ze środków PFRON: "Dostępne mieszkanie" oraz "Mieszkanie dla absolwenta". Celem programów jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami;
- Program „Wyrównywanie różnic między regionami” dofinansowany ze środków PFRON, dotyczący wyrównywania szans poprzez zwiększanie dostępu osób z niepełnosprawnościami do rehabilitacji zawodowej i społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie;
- Program Zajęć Klubowych w Warsztacie Terapii Zajęciowej dla 10 uczestników w celu wsparcia osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym;
- Projekt Nie-Sami-Dzielni – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne. W Powiecie Nyskim dofinansowywane są projekty służące włączeniu osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, jednakże zauważa się niewystarczające działania w zakresie włączania do życia zawodowego.

IV.13 Piecza zastępcza i wsparcie rodziny

Na terenie powiatu nyskiego do 2022 roku funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których były dostępne 72 miejsca.

Tabela 14. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiecie nyskim w roku 2022.

Lp.	Nazwa Powiatu	Liczba miejsc
-----	---------------	---------------

1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Paczkowie	30
2.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Jasienicy Górnej	28
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nysie	14
Ogółem		72

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W roku 2023 nastąpiła zmiana organizacji placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu. Od 2024 roku po wprowadzeniu ustawowych standardów funkcjonują cztery placówki, z których każda przeznaczona jest dla 14 wychowanków, zatem w powiecie dostępnych jest 56 miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 15. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiecie nyskim w roku 2024.

Lp.	Nazwa Powiatu	Liczba miejsc
1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nysie	14
2.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Korfantowie (nowa placówka – rozpoczęła działalność 14.04.2023 r.)	14
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nysie (nowa placówka) Nr 1 – rozpoczęła działalność 22.11.2023 r.	14
4.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Otmuchowie (nowa placówka – rozpoczęła działalność 22.11.2023 r.)	14
Ogółem		56

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W 2024 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przybywało 81 dzieci tzn. o 24 dzieci mniej niż w roku 2023 i o 4 mniej niż w roku 2022.

Tabela 16. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024.

Rodzaj instytucji	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Paczkowie/POW w Otmuchowie	30	27	41	37	29	28	-
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Jasienicy Górnej/ POW Nr 1 w Nysie	36	52	33	32	35	37	-
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nysie	21	22	18	17	21	24	20
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Korfantowie	-	-	-	-	-	16	20
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Nysie	-	-	-	-	-	-	17
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Otmuchowie	-	-	-	-	-	-	24
RAZEM:	87	101	92	86	85	105	81

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Ze względu na zbyt małą liczbę miejsc dla dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu nyskiego w 2024 roku poza terenem powiatu w pieczy zastępczej przybywało 35 dzieci tj. w rodzinnej pieczy zastępczej 33 dzieci i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 2 dzieci.

Tabela 17. Wykaz powiatów oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem nyskim w 2024 roku.

Lp.	Nazwa Powiatu	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
1.	Powiat Zabrze	2	0
2.	Miasto Wrocław	1	0
3.	Miasto Opole	6	0
4.	Powiat Elbląg	1	0
5.	Powiat Włodawa	1	0
6.	Powiat Prudnik	7	2
7.	Powiat Katowice	2	0
8.	Gmina Lublin	1	0
9.	Powiat Racibórz	1	0
10.	Powiat Opole	4	0
11.	Miasto Bytom	1	0
12.	Powiat Brzeg	1	0
13.	Powiat Świdnica	2	0
14.	Powiat Bartoszyce	1	0
15.	Powiat Lubin	1	0
16.	Powiat Krapkowice	1	0
Ogółem		33	2

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W 2024 roku ogółem objęto opieką 158 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 252 dzieci.

Na terenie powiatu funkcjonował: jeden rodzinny dom dziecka, w którym umieszczono 7 dzieci, 10 zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 49 dzieci. Dwie zawodowe rodziny zastępcze pełniły funkcję pogotowia rodzinnego.

W latach 2018-2022 widoczny był wzrost liczby rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających, a w ostatnich trzech latach zmniejsza się zarówno liczba rodzin zastępczych jak i liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 18. Liczba rodzin zastępczych w powiecie nyskim w latach 2018-2025.

Rodzaj rodziny	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spokrewnione z dzieckiem	76	82	88	95	106	95	93	94
Niezawodowe	42	46	45	45	51	53	55	43
Zawodowe, w tym pogotowie rodzinne, specjalistyczne	9	8	10	10	11	11	10	10
Rodzinne domy dziecka	2	2	2	2	2	1	1	1
RAZEM:	129	138	145	152	170	160	159	148

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Tabela 19. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych powiatu nyskiego w latach 2018-2024.

Rodzaj rodziny	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spokrewnione z dzieckiem	96	103	111	123	140	135	133
Zastępcze niezawodowe	56	67	64	70	77	75	69

Zawodowe, w tym pogotowie rodzinne, specjalistyczne	41	42	53	55	64	58	50
Rodzinne domy dziecka	10	14	12	9	10	7	7
RAZEM:	203	226	240	257	291	275	259

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W ramach wsparcia usamodzielniających się osób opuszczających pieczę zastępczą w 2024 roku wypłacono 30 świadczeń na kontynuację nauki wychowankom opuszczających rodziny zastępcze, 23 opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze. W ramach usamodzielniania się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych przyznano ogółem 73 świadczenia, w tym najwięcej stanowiła pomoc pieniężna na kontynuację nauki. W 2024 roku na wsparcie pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych wydatkowano kwotę 257.676 zł, natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 169.027 zł.

Tabela 20. Liczba usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022	2023	2024
Pomoc pieniężna na kontynuację nauki	33	31	31	37	30
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	9	5	8	5	11
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	7	7	3	9	5
Liczba świadczeń ogółem	49	43	42	51	46
Kwota świadczeń	202 125	198 102	188 701	214 769	257 676

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Tabela 21. Liczba usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022	2023	2024
Pomoc pieniędzy na kontynuację nauki	33	30	32	31	23
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	5	5	4	1
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	0	3	1	2	3
Liczba świadczeń ogółem	35	38	38	37	27
Kwota świadczeń	163 832	200 466	188 492	174 105	169 027

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W 2024 roku Powiat Nyski w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu (ROPS Opole) i 29 innymi Partnerami rozpoczął realizację projektu „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II

edycja” i przystąpił do projektu pn. „Stabilne Wartości, Skuteczne Wsparcie – Profilaktyka i Interwencja Kryzysowa”.

IV.14 Uzależnienia

Problem uzależnień to coraz częściej występujące problemy psychiatryczne, które są efektem współczesnego życia. Szybkie tempo życia, piętrzące się problemy, ciągła gonitwa za pieniądzem, wypełnianiem swoich obowiązków i stały pośpiech życia powodują, że człowiek bardzo często zaczyna odczuwać pewne lęki, strach oraz obawę. Nasilanie i długotrwałe występowanie takich symptomów prowadzą do różnego rodzaju zaburzeń. Coraz częściej zaburzenia psychiczne diagnozowane są wśród osób dorosłych, ale również u dzieci i młodzieży. Są one skutkiem braku odpowiedniego wypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, zaniedbań ze strony rodziców oraz braku poświęcania im czasu.

Do najczęstszych form uzależnień w powiecie nyskim należą zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.

Tabela 22. Liczba osób uzależnionych w powiecie nyskim w latach 2020- 2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Alkohol	466	528	518	531	500
Substancje psychoaktywne	115	105	128	140	166
RAZEM:	581	633	646	671	666

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Centrum Psychologii Zdrowia „Dormed”

Na terenie powiatu nyskiego funkcjonują dwa ośrodki, które udzielają wsparcia osobom uzależnionym:

1. Ośrodek Promocji, Edukacji i Terapii Rodzin, będący oddziałem Diecezjalnej Fundacji Ochrony Życia, w którym bezpłatną pomoc terapeutyczną mogą uzyskać mieszkańcy województwa opolskiego,
2. Centrum Psychologii Zdrowia „Dormed” - podmiot świadczący usługi medyczne, w skład którego wchodzi:
 - a) Poradnia Zdrowia Psychicznego,
 - b) Zespół Leczenia Środowiskowego,
 - c) Poradnia Terapii Uzależnień w Nysie,
 - d) Dzienny Oddział Terapii Uzależnień w Nysie,
 - e) Dzienny Oddział Psychiatryczny dla Dorosłych,
 - f) Poradnia Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży.

IV.15 Przemoc domowa

Na terenie powiatu nyskiego w 2024 roku zarejestrowano 223 osoby stosujące przemoc domową i 263 osoby doznające przemocy. Wśród sprawców przemocy dominowali mężczyźni (185 osób). Z

analizy danych wynika, że do 2023 roku obserwowano spadek liczby osób stosujących przemoc domową. Analogicznie obniżała się też liczba osób doznających przemocy w tym okresie. W roku 2024 roku odnotowano wzrost liczby osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy.

Tabela 23. Liczba sprawców przemocy domowej w powiecie nyskim w latach 2020- 2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Mężczyźni	358	260	220	125	185
Kobiety	39	31	29	16	38
Nieletni	0	1	4	0	0
RAZEM:	397	292	253	141	223

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Komendy Powiatowej Policji w Nysie

Tabela 24. Liczba ofiar przemocy domowej w powiecie nyskim w latach 2020-2024.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Mężczyźni	55	46	58	30	41
Kobiety	310	235	180	105	174
Nieletni	29	15	16	18	48
Osoby starsze, zależne i z niepełnosprawnościami	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
RAZEM:	394	296	254	153	263

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Komendy Powiatowej Policji w Nysie

Porównując dane dotyczące interwencji w związku z przemocą domową w poszczególnych powiatach województwa opolskiego zwraca uwagę fakt, że w powiecie nyskim w badanym okresie 2019 – 2024 liczba interwencji zmniejszyła się, ale nadal powiat nyski pod względem interwencji związanych z przemocą domową zajmuje drugie miejsce w województwie po mieście Opole. Mimo spadku interwencji przemoc domowa stanowi duży problem społeczny.

Tabela 25. Liczba przeprowadzonych interwencji związanych z przemocą domową na terenie województwa opolskiego

Jednostka policji	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Brzeg	320	246	428	411	683	552
Głubczyce	534	388	398	370	314	309
Kędzierzyn-Koźle	1 090	1 010	1 457	1406	639	245
Kluczbork	1 224	1 120	686	783	826	916
Krapkowice	895	717	1 311	1220	1099	1056
Namysłów	174	173	163	250	265	181
Nysa	1 956	1 751	2 245	1818	1564	1332
Olesno	683	558	812	828	789	641
Miasto Opole	2 353	2306	3 094	3476	3543	3054
Prudnik	1061	887	984	827	314	510
Strzelce Opolskie	450	286	889	622	539	367
Razem	10 740	9 442	12 467	12011	10875	9163

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Polityki Społecznej)

Również ze względu na wysoki stopień interwencji domowych na wysokim poziomie utrzymuje się na terenie powiatu, liczba zakładanych „Niebieskich Kart”, które są skutkiem prawnym stosowania

przemocy domowej. W 2024 roku założono łącznie 318 „Niebieskich Kart”, przy czym w porównaniu z rokiem 2018 liczba ta spadła o 244. W badanym okresie lat 2018-2024 najwięcej procedur „Niebieskie Karty” zostało uruchomionych w gminie Nysa.

Tabela 26. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych gminach w latach 2018-2024.

Gmina	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Głucholazy	60	69	60	37	31	39	40
Kamiennik	9	9	15	10	5	2	6
Korfantów	43	36	52	38	28	20	31
Łambinowice	21	18	26	12	12	8	16
Nysa	299	264	238	252	281	236	157
Otmuchów	38	35	34	25	27	32	29
Paczków	38	31	14	33	17	17	10
Pakosławice	16	16	17	8	7	9	5
Skoroszyce	38	43	28	53	37	32	24
Razem	562	521	484	468	445	395	318

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Nyskiego

Z danych wynika, że liczba spraw z art. 207 kodeksu karnego⁵ w analizowanych latach 2018-2024 uległa ogólnemu zmniejszeniu. W 2024 roku odnotowano 119 wszczętych postępowań, gdzie w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek wszczętych postępowań o 11. Wydano 35 aktów oskarżenia w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Tabela 27. Liczba wszczętych spraw z art. 207 kodeksu karnego i zakończonych wydaniem orzeczenia w latach 2018 - 2024

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wszczętych spraw z art. 207 k.k.	159	151	145	105	121	130	119
W tym zakończonych wydaniem aktu oskarżenia	59	66	45	41	42	49	35

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Prokuratury Rejonowej w Nysie

W przypadku stosowania przemocy domowej przez nieletnich, Sądy Rejonowe mogą zastosować środki wychowawcze lub poprawcze względem nieletnich sprawców przemocy. Z danych wynika, że najwięcej środków zaradczych polegało na nadzorze kuratora, gdzie Sąd Rejonowy w Nysie w 2024 roku wydał 122 takie postanowienia, a Sąd Rejonowy w Prudniku – 77. Z powodu stosowania przemocy Sąd Rejonowy w Nysie w 2024 roku wydał także 25 postanowień, gdzie małoletni trafili do pieczy zastępczej. Z danych lat 2022-2024 wyłania się pozytywny trend spadkowy zarówno nadzoru

⁵ Art. 207 Kodeksu karnego: § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

kuratorskiego jak i zobowiązań nieletnich oraz kierowania do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Niepokojący wzrost obserwuje się w kierowaniu do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Liczba wydawanych rocznie postanowień o skierowaniu do rodziny zastępczej przez Sąd Rejonowy w Nysie w latach 2023-2024 wzrosła o siedem, przy spadku w tym okresie w Sądzie Rejonowym w Prudniku o 10. Odpowiedzialny dozór rodzicielski pozostaje generalnie na stałym poziomie, natomiast od dwóch lat oba Sądy nie wydały ani jednego postanowienia o skierowaniu do Zakładu Poprawczego. Wzrosła natomiast w latach 2022-2024 ilość zastosowanych przez Sąd Rejonowy w Nysie innych środków wychowawczych lub poprawczych o 16, przy równoczesnym spadku o 17 w Sądzie Rejonowym w Prudniku.

Tabela 28. Zastosowane środki wychowawcze i poprawcze przez Sąd Rejonowy w Nysie i Prudniku w latach 2022 – 2024.

Zastosowane środki wychowawcze lub poprawcze	Sąd Rejonowy w Nysie			Sąd Rejonowy w Prudniku		
	Liczba osób			Liczba osób		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Nadzór kuratora	166	121	122	111	81	77
Zobowiązanie nieletniego	46	27	31	27	25	19
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	13	17	8	10	9	10
Zakłady Poprawcze	0	0	0	5	0	0
Odpowiedzialny dozór rodziców	2	5	3	3	2	3
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	9	16	24	6	13	12
Rodzina zastępcza	24	18	25	38	38	28
Inne (np. upomnienia)	1	2	17	46	39	29

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie – dane z Sądów Rejonowych w Nysie i w Prudniku

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK). Placówka świadczy specjalistyczną pomoc osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzeń losowych lub trudnych przeżyć osobistych, rodzinnych. Ośrodek udziela wsparcia w formie:

- poradnictwa rodzinnego, w każdy wtorek w godzinach od 16 do 18,
- psychologicznego, w każdy czwartek w godzinach od 16 do 18,
- terapeutycznego, dwa dni w miesiącu, w godzinach od 14 do 16,
- grupy wsparcia dla osób doświadczających lub zagrożonych przemocą w rodzinie, każdy pierwszy czwartek miesiąca od 16 do 18.

W 2024 roku ze wsparcia Ośrodka skorzystało 100 osób, z czego 73 osoby po raz pierwszy. Liczba osób korzystających z porad i konsultacji utrzymuje się na stałym poziomie.

Tabela 29. Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nysie w latach 2020-2024.

Liczba osób	2020	2021	2022	2023	2024
-------------	------	------	------	------	------

Liczba osób (rodzin) korzystających z OIK	62	102	118	100	100
Liczba osób korzystających po raz pierwszy	33	58	80	76	73

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

W 2024 roku w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono łącznie 273 porady konsultacyjne. Dane te wskazują na rosnącą potrzebę organizowania dla znajdujących się w kryzysie mieszkańców powiatu wsparcia i pomocy. Rosnąca liczba porad w zakresie konsultacji psychologicznej potwierdza zjawisko występowania coraz częstszych problemów opiekuńczo-wychowawczych wśród dzieci i młodzieży, które w konsekwencji potwierdzają wskaźniki częstszej potrzeby korzystania z usług psychiatrycznych oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela 30. Liczba udzielonych porad w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nysie w latach 2020-2024.

Rodzaj porady	2020	2021	2022	2023	2024
Prawna	0	5	43	-	0
Interwencyjna	73	91	283	110	115
Skierowanie do psychologa	-	-	-	-	-
Konsultacje psychologiczne	133	105	213	106	108
Razem	206	201	539	116	223

Źródło: dane i opracowanie własne PCPR w Nysie

Jednocześnie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie w 2024 roku realizowało zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez przeprowadzenie jednej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz dwóch edycji programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Łącznie w programach udział wzięło 40 osób.

Dodatkowo na terenie powiatu funkcjonowały dwa mieszkania chronione/treningowe przeznaczone dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, które zostały utworzone przez Powiat Nyski.

V Opinia mieszkańców powiatu na temat uwarunkowań społecznych powiatu nyskiego

W ramach pracy nad tworzeniem dokumentu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030* przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców powiatu. Udział społeczeństwa ma istotne znaczenie z punktu widzenia współtworzenia dokumentów strategicznych, gdyż stanowi o uwzględnieniu uwag i opinii społecznej w zakresie analizowanych zagadnień i problemów. W ramach strategii społecznych głos mieszkańców jest bardzo ważny. Przedstawione są najważniejsze problemy społeczne, które w oczach mieszkańców powiatu nyskiego stanowią zagrożenie współczesnego świata i nie wynikają wyłącznie z analizy statystycznej danych, ale są wnioskami z zauważalnych problemów, z którymi stykają się każdego dnia.

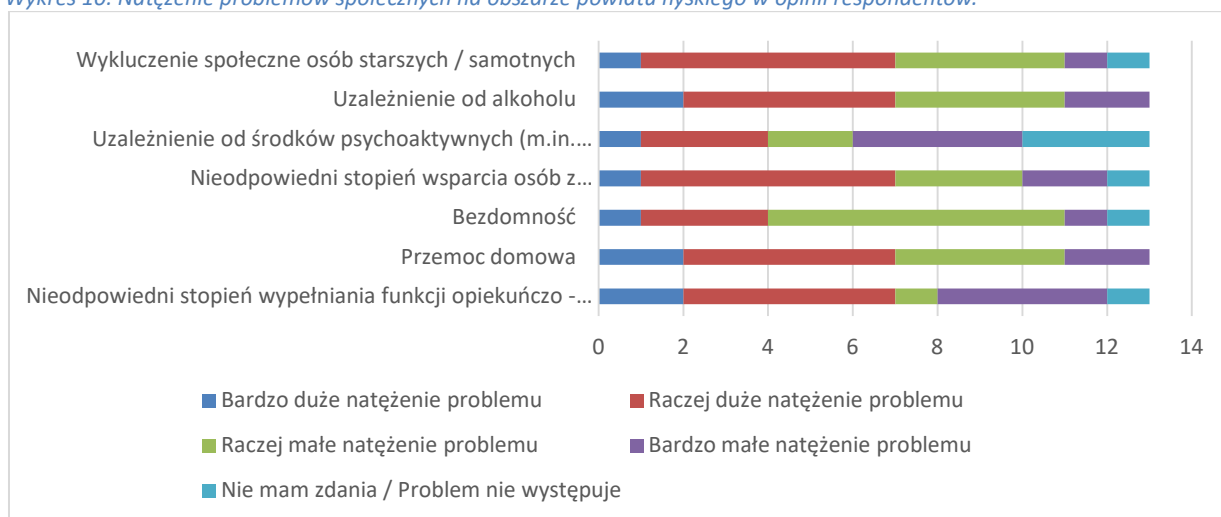
W badaniach ankietowych najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 51-60 lat (ponad 30%), następnie osoby w wieku 36-50 oraz 26-35 lat (po 23,1%). Osoby te wskazały

najistotniejsze problemy społeczne występujące na terenie powiatu nyskiego oraz wskazały działania, jakie należałoby podjąć w celu eliminacji zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych.

Największym problemem społecznym na terenie powiatu nyskiego w opinii respondentów jest zjawisko uzależnienia, przemocy domowej oraz nieodpowiedniego stopnia wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie. Wszystkie wskazane problemy dotyczą rodziny, a ich występowanie bardzo często jest uzależnione od siebie. Zazwyczaj wskazany problem społeczny występuje w izolacji, a często występowanie ich wszystkich ma bardzo negatywne skutki na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Borykanie się z problemem alkoholowym, przemocą domową wpływa na zachwianie poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji dzieci. Więzy rodzicielskie ulegają osłabieniu, rodzice tracą autorytet, zachwiany zostaje system wartości.

Dużym problemem również na terenie powiatu jest wykluczenie społeczne osób starszych, samotnych oraz z niepełnosprawnościami. Ich izolacja, wyobcowanie często powodują wykluczenie społeczne, zawodowe, towarzyskie.

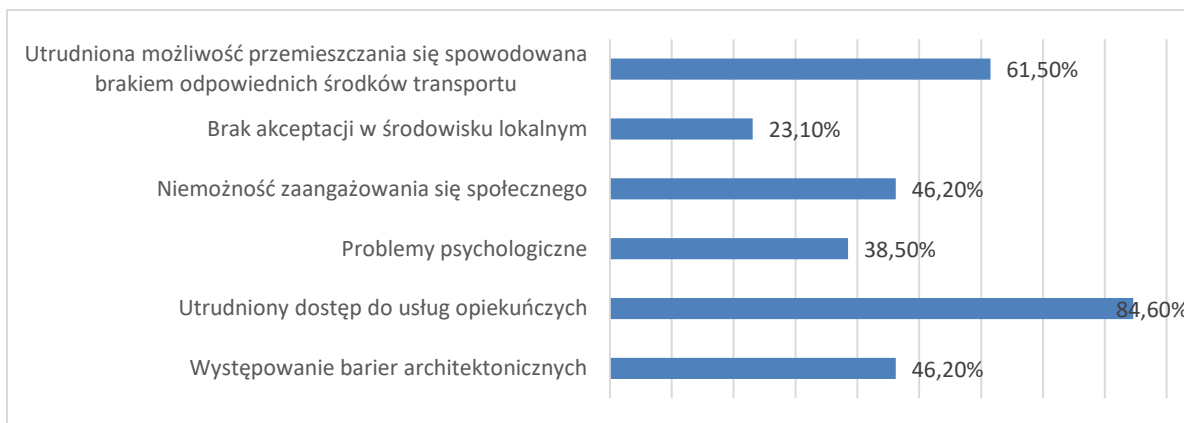
Wykres 10. Natężenie problemów społecznych na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Osoby biorące udział w badaniu stwierdziły, że największym problemem w kontekście osób z niepełnosprawnościami jest utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (84,6%) oraz utrudniona możliwość przemieszczania się, która często spowodowana jest brakiem odpowiednich środków transportu oraz barier architektonicznych (61,5%). Z kolei najmniejszym problemem jest brak akceptacji osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym (23,1%).

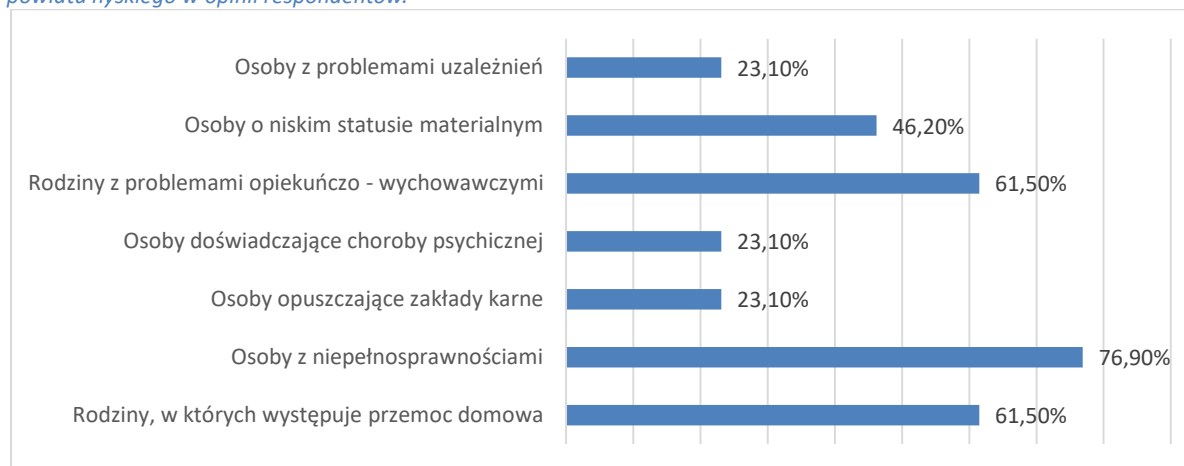
Wykres 11. Problemy osób z niepełno sprawnościami na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci podczas badania stwierdzili, że w ramach polityki społecznej należy objąć wsparciem przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, aby zapewnić im jak najlepsze warunki do życia (76,9%). Wśród innych grup, które należy wspierać należą: rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (61,5%) oraz rodziny, w których występuje przemoc domowa (61,5%).

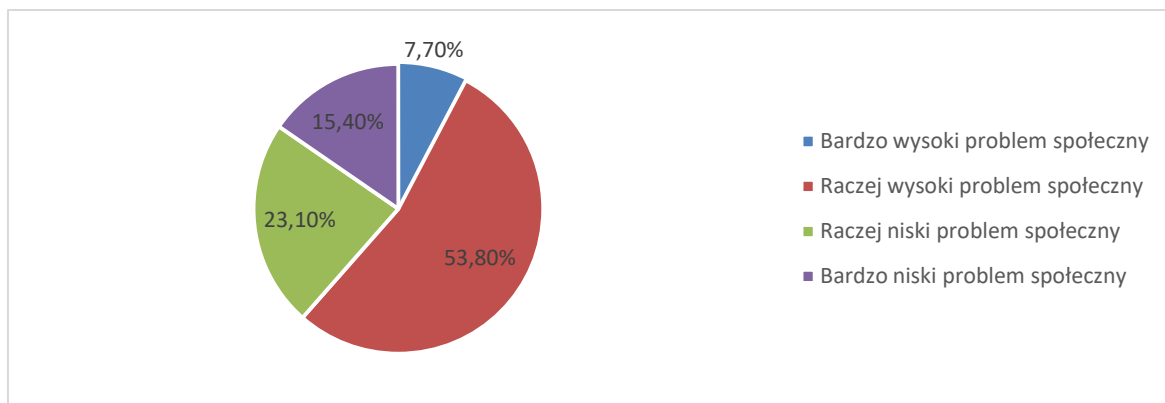
Wykres 12. Kategorie osób, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach działań polityki społecznej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Problemem społecznym na terenie powiatu nyskiego jest zjawisko uzależnienia. Należy pamiętać, że we współczesnym świecie alkoholizm czy narkomania destrukcyjnie wpływają na jednostkę, rodzinę i społeczeństwo. Ponad połowa respondentów jest zdania, że uzależnienia stanowią poważny problem występujący na terenie powiatu. Dlatego należy podejmować w dalszym ciągu działania w ramach świadczenia odpowiedniego wsparcia i pomocy, jak również podejmować działania profilaktyczne, przy zaangażowaniu różnych instytucji i podmiotów publicznych.

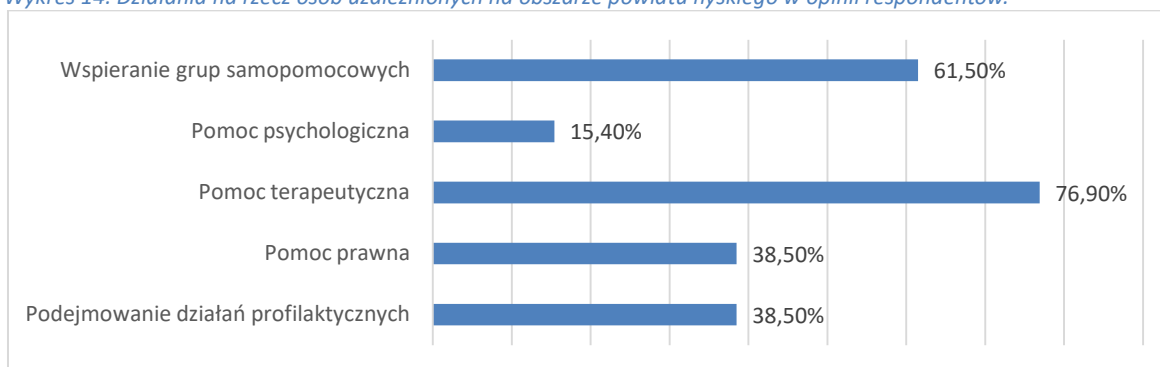
Wykres 13. Ocena występowania problemu uzależnień na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród działań, jakie należałoby podjąć na rzecz osób uzależnionych wskazano przede wszystkim pomoc terapeutyczną (76,9%) oraz wspieranie grup samopomocowych (61,5%). Tylko 15,4% respondentów wskazała pomoc psychologiczną jako działanie niezbędne i priorytetowe do podjęcia dla osób uzależnionych, co w przypadku uzależnień behawioralnych powinno być najważniejsze.

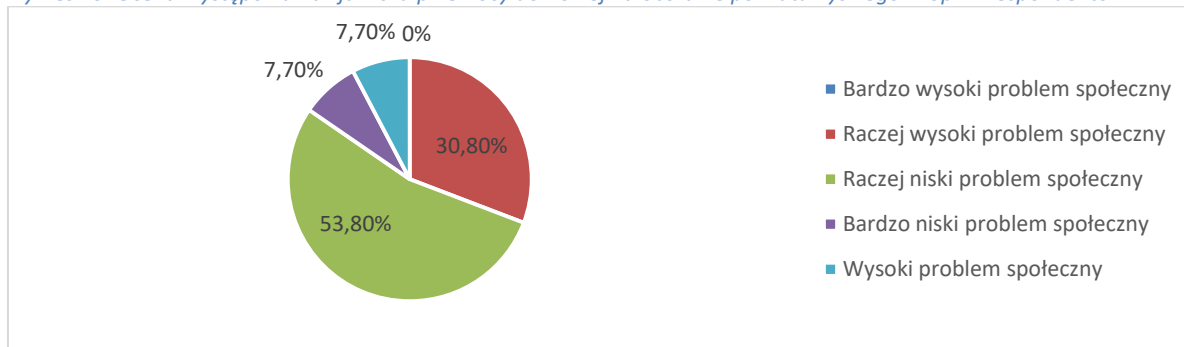
Wykres 14. Działania na rzecz osób uzależnionych na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zjawisko przemocy domowej zostało wskazane przez badanych jako duży zdiagnozowany problem społeczny. Jednakże w pytaniu dotyczącym oceny występowania przemocy w środowisku lokalnym, 53,8% badanych stwierdziło, że przemoc stanowi raczej niski problem społeczny, jednakże 30,8% badanych podtrzymuje stwierdzenie, że jest to poważny problem. Zjawisko przemocy domowej w dalszym ciągu jest problemem „ukrywanym”, „wstydlivym” i tak naprawdę trudnym do zdiagnozowania statystycznie. Przemoc domowa uchodzi za problem trudny do zniwelowania, gdyż często ofiary przemocy nie szukają pomocy w tym zakresie lub nie są świadome, że są ofiarami przemocy (np. psychicznej, ekonomicznej, seksualnej itp.). Dlatego ważne w tym obszarze są działania profilaktyczne, kampanie informacyjne, otwarte warsztaty i spotkania kobiet z psychologiem. Należy w dalszym ciągu uświadamiać społeczeństwo o niepożądanych skutkach zjawiska przemocy domowej.

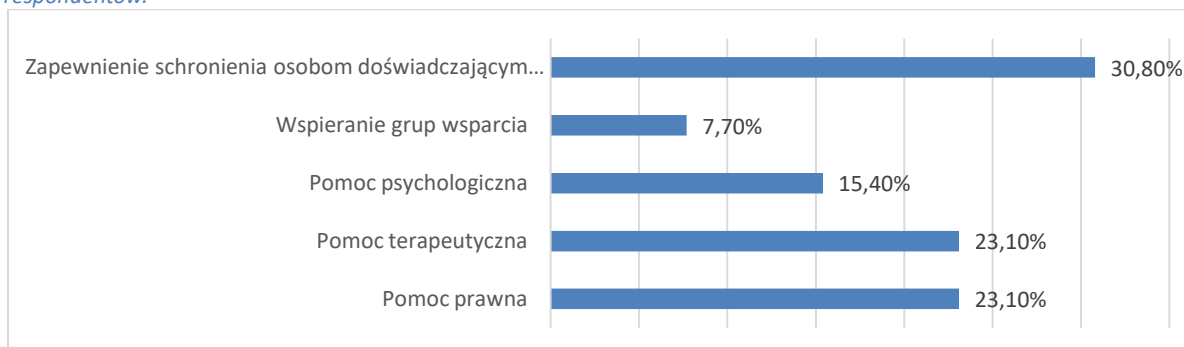
Wykres 15. Ocena występowania zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci wskazali, że jednym z najważniejszych działań w obszarze polityki społecznej powiatu nyskiego powinno być zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy (30,8% badanych), zapewnienie odpowiedniej pomocy psychologicznej i prawnej (23,1%), jak również psychologicznej (15,4%). Takie działania powinny być podejmowane i propagowane przez instytucje działające na rzecz zwalczania, niwelowania zjawiska przemocy i niesienia wsparcia ofiarom przemocy domowej.

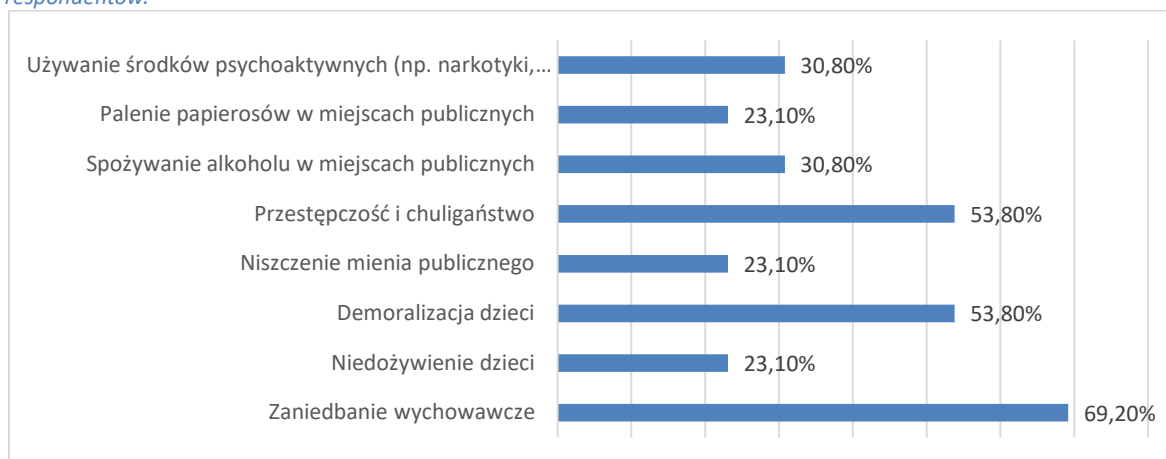
Wykres 16. Działania na rzecz osób doświadczających przemocy domowej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do negatywnych zjawisk społecznych dotyczących dzieci i młodzieży z obszaru powiatu nyskiego w opinii osób biorących udział w badaniach, należą przede wszystkim: zaniedbania wychowawcze (69,2%), przestępczość i chuligaństwo (53,8%) oraz demoralizacja dzieci (53,8%). Z kolei najmniejszym problemem społecznym dotyczącym dzieci i młodzieży według respondentów jest: palenie papierosów w miejscach publicznych, niszczenie mienia publicznego oraz niedożywienie dzieci (23,1%).

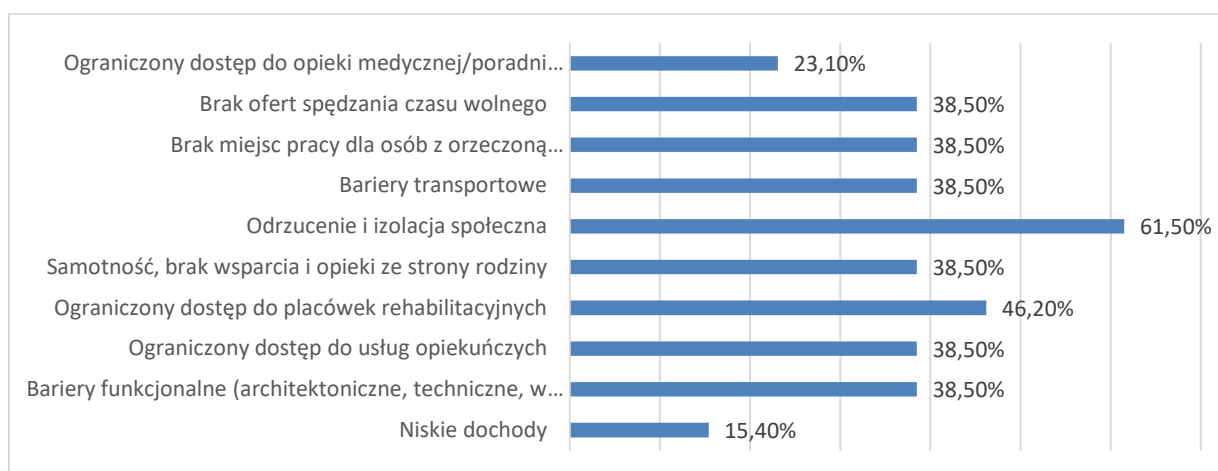
Wykres 17. Negatywne zjawiska społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Poważanym problemem społecznym osób z niepełnosprawnościami w opinii respondentów jest odrzucenie i izolacja społeczna (61,5%). Poprzez odczuwanie lęku, izolowaniu się, a także: ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych czy wiele innych, które zostały przedstawione na poniższym wykresie.

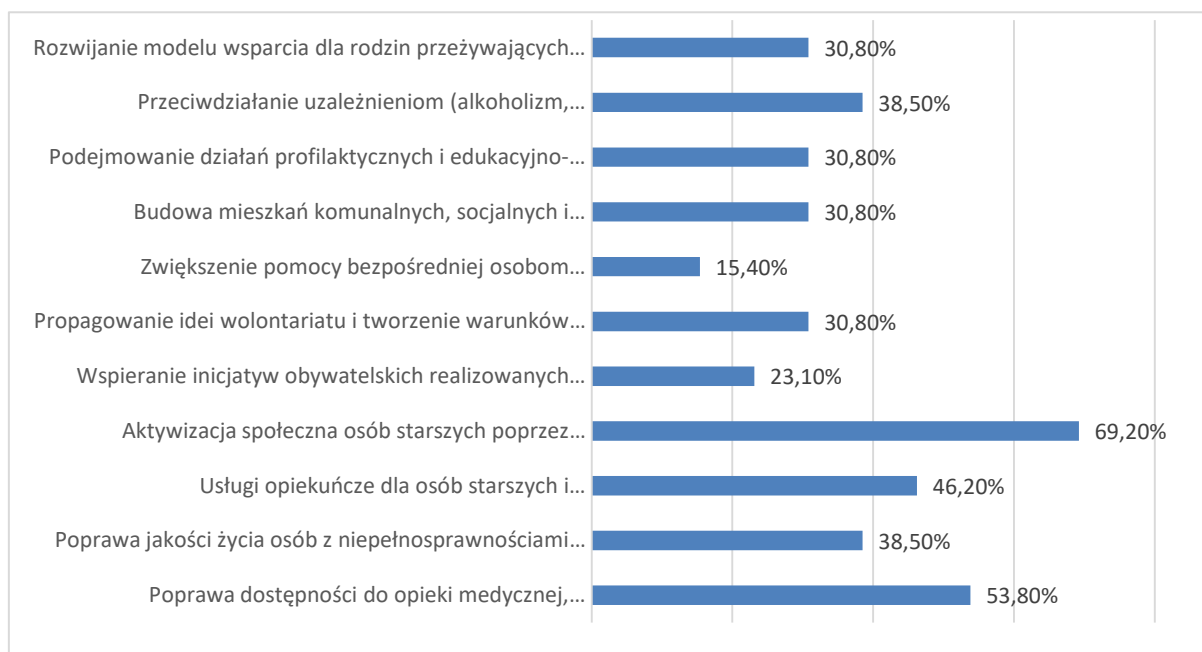
Wykres 18. Problemy osób z niepełnosprawnościami na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdiagnozowane problemy społeczne przez respondentów z terenu powiatu nyskiego dotyczą głównie osób starszych oraz rodzin borykających się z różnymi problemami, w tym z uzależnieniami i przemocą domową. Podczas badania respondenci wskazali najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze powiatu. Aż 69,2% badanych jest zdania, że należy przede wszystkim aktywizować społecznie osoby starsze poprzez organizację dziennych form wsparcia, a 53,8% badanych uważa także, że należy poprawić dostępność do opieki medycznej oraz wprowadzić profilaktyczne programy zdrowotne dla mieszkańców powiatu.

Wykres 19. Propozycja działań w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze powiatu nyskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

VI Analiza SWOT

Analiza SWOT (ang. *Strengths, Weakness, Opportunities, Threats*) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym.

Mocne strony to atuty diagnozowanego obszaru, z kolei słabe strony to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Szanse jakie powiat posiada określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a zagrożenia – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 31. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- realizacja wielu projektów i działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, - wzrastający wskaźnik przedsiębiorczości, - wzrost liczby budynków mieszkalnych, - wzrost liczby mieszkań komunalnych i socjalnych, - dobrze rozwinięta sieć placówek edukacyjnych, - bogata oferta edukacyjna dla mieszkańców, - realizacja wielu projektów i działań w zakresie edukacji mieszkańców powiatu,	- spadek liczby ludności w powiecie, - utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, - wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, - utrzymujące się ujemne saldo migracji, - wysoki wskaźnik bezrobocia, - wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, - wyuczona bezradność osób bezrobotnych, - brak współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej, - ubóstwo wielu mieszkańców powiatu, - wzrastające potrzeby osób z

- realizacja wielu programów na rzecz bezpieczeństwa obywatelskiego, - spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, - dobrze rozwinięty system ochrony zdrowia, - dobrze rozwinięty system placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, - aktywna działalność instytucji kultury i sportu, - aktywne funkcjonowanie organizacji pozarządowych na terenie powiatu, - rozwinięty system Podmiotów Ekonomii Społecznej, - szeroki wachlarz usług świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie, - realizacja wielu projektów, programów i działań na rzecz rodziny, osób z niepełnosprawnościami i będących w kryzysie, - aktywna działalność domów pomocy społecznej w powiecie, - funkcjonowanie Rady Społecznej ds. Osób Niepełnosprawnych, - działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, - rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu (powstanie nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych), - organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych/rodzinnych domów dziecka, - udzielanie wsparcia w ramach usamodzielniania się wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, - wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, - realizacja działań na rzecz dzieci w pieczy zastępczej, - funkcjonowanie Centrum Psychologii Zdrowia „Dormed”, - spadek odnotowywanych osób stosujących przemoc domową i osób jej doznających,	niepełnosprawnościami, - istniejące bariery architektoniczne, komunikacyjne w ramach zapewniania dostępności osobom z niepełnosprawnościami, - brak wspierania w ramach rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, - mała liczba zakładów pracy chronionej oraz brak podejmowanych inicjatyw związanych z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami, - wzrastające problemy opiekuńczo-wychowawcze wśród rodzin z terenu powiatu, -wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, - niska świadomość społeczna potrzeb i możliwości w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej, - brak lokali mieszkalnych dla wychowanków pieczy zastępczej, - wzrost liczby osób borykających się z uzależnieniami, - wzrost liczby interwencji domowych na terenie powiatu, - wzrost liczby osób korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i tym samym wzrost udzielanych porad, - wzrastające potrzeby osób znajdujących się w kryzysie, - braki kadrowe w ramach świadczenia pomocy społecznej, - wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej, - borykanie się pracowników z wciąż narastającymi problemami społecznymi, - brak dobrze rozwiniętej współpracy pomiędzy podmiotami publicznymi a organizacjami pozarządowymi.
SZANSE	ZAGROŻENIA

- zmiana modelu funkcjonowania pomocy społecznej, odejście od form finansowanych na rzecz pomocy niefinansowej, - podejmowanie różnego rodzaju aktywności lokalnych przez organizacje samorządowe oraz pozarządowe, - likwidowanie barier oraz rozwój społeczny poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych, - zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, - zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej, - tworzenie dla dzieci nowych miejsc w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, - wzmocnienie roli i wizerunku pracownika społecznego, - rozwój współpracy między instytucjami i podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej, - rozwój procesu deinstytucjonalizacji pomocy społecznej.	- niż demograficzny, wzrost liczby osób starszych, zależnych, schorowanych, - utrzymujące się ujemne saldo migracji i przyrost naturalny, - pogłębiające się problemy rodzinne, rozpad więzi rodzinnych, zanik wzorców, rozwody, - wysokie nakłady na modernizację bazy lokalowej, - wysokie nakłady na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, - uzależnienia, bezrobocie, przemoc, - brak wiedzy związanej z korzystaniem z instytucji pomocowych, - wysoki koszt funkcjonowania placówek społecznych, - kierowanie do instytucji jako ostateczna forma pomocy, - roszczeniowość klientów, - wzrost liczby osób wymagających wsparcia.
--	--

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie

VII Misja i wizja rozwoju społecznego powiatu nyskiego

Misja rozwoju społecznego wyraża wartości, jakie należałoby w wyniku jej wdrażania osiągnąć w powiecie nyskim w perspektywie kolejnych lat oraz jakie są jego priorytety w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców. Cele tworzące misję Strategii obejmują spójne wartości, jakie można osiągać lub wzmocniać za pomocą działań strategicznych wspomagających rozwój społeczny.

MISJA ROZWOJU POWIATU

Wspieranie rodziny, osób z niepełnosprawnościami i zależnych oraz dążenie do rozwoju społeczności lokalnej poprzez aktywizację osób, grup i rodzin szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznymi i marginalizacją. Aktywizacja oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych powiatu, samorządów gminnych i organizacji pozarządowych. Misją rozwoju powiatu jest wzmocnienie współpracy między organizacjami i podmiotami działającymi na rzecz rozwoju aktywności i integracji społecznej.

Wizje przyszłości pomocy społecznej w powiecie nyskim zostały określone na podstawie analizy sytuacji społecznej w regionie. Cele wskazane w strategii powinny być osiągnięte do 2030 roku. Ich realizacja jest uzależniona od przestrzegania przez samorządy lokalne, służby socjalne oraz partnerów społecznych przyjętych form i zasad działania, a przede wszystkim od współpracy w ramach partnerstw lokalnych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów społecznych.

WIZJA ROZWOJU POWIATU

Powiat nyski jest miejscem wspierającym rodzinę, bezpiecznym i przyjaznym, oferującym mieszkańcom kompleksową pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów społecznych. Powiat nyski to obszar dobrej współpracy między instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

VIII Cele strategiczne i operacyjne

Celem głównym realizacji niniejszej Strategii jest zrównoważony rozwój kapitału społecznego powiatu nyskiego z uwzględnieniem deinstytucjonalizacji pomocy społecznej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów strategicznych:

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie

Cele w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 stanowią elementarny etap działania, przewidywania oraz wytyczania przedsięwzięć. Cele te wskazują, co zamierzamy osiągnąć przy uwzględnieniu czynników niezbędnych do ich efektywnego zrealizowania. Przez cele strategiczne rozumie się główne kierunki działania, z kolei cele operacyjne mają charakter wtórny w stosunku do strategicznych i stanowią ich rozpisanie w formie głównych kierunków działalności.

Tabela 32. Cele operacyjne

Cel strategiczny 1 Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom oraz młodzieży w przypadku niemożności sprawowania władzy rodzicielskiej przez rodziców	• Prowadzenie kompleksowego systemu pieczy zastępczej z uwzględnieniem prawa dziecka do dorastania w rodzinie naturalnej • Organizowanie wspierającego systemu rodzinnej pieczy zastępczej • Organizowanie efektywnego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej • Wspieranie procesu wychowania, edukacji i usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej
Cel strategiczny 2 Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w celu zwiększenia udziału w życiu społecznym i zawodowym	• Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami • Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami • Integracja osób z niepełnosprawnością i ich rodzin
Cel strategiczny 3 Odpowiedź na wyzwania demograficzne i starzenie się społeczeństwa	• Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej • Aktywizacja społeczna i edukacyjna osób starszych • Wspieranie efektywnego systemu opieki dla osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami
Cel strategiczny 4 Przeciwdziałanie uzależnieniom, wykluczeniu i patologiom społecznym	• Realizacja programów profilaktycznych w obszarze uzależnień • Wsparcie osób długotrwale bezrobotnych w powrocie na rynek pracy • Podejmowanie działań ograniczających występowanie zjawiska przemocy domowej • Rozwój działań z zakresu interwencji kryzysowej
Cel strategiczny 5 Profesjonalizacja kadry i sprawnego modelu zarządzania pomocą społeczną	• Optymalizacja kompetencji kadrowych • Funkcjonalny system organizacji pomocy społecznej • Rozwój sieci współpracy instytucji

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie

IX Kierunki działań polityki społecznej w powiecie nyskim

W odniesieniu do powyższych celów strategicznych oraz celów operacyjnych wskazano w poniższej tabeli główne kierunki działań polityki społecznej planowane do realizacji w powiecie nyskim w latach 2026-2030.

Tabela 33. Kierunki działań polityki społecznej w powiecie nyskim.

Cel strategiczny 1 <i>Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom oraz młodzieży w przypadku niemożności sprawowania władzy rodzicielskiej przez rodziców</i>		
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu
Cel operacyjny 1 Prowadzenie kompleksowego systemu pieczy zastępczej z uwzględnieniem prawa dziecka do dorastania w rodzinie naturalnej	1. Opracowanie i wdrażanie programów rozwoju pieczy zastępczej	- Liczba realizowanych programów rozwoju pieczy zastępczej - Liczba sprawozdań z realizacji programu pieczy zastępczej
	2. Finansowanie świadczeń ustawowych dotyczących pieczy zastępczej	- Liczba osób objętych świadczeniami - Rodzaj wypłacanych świadczeń - Kwota udzielonych świadczeń
	3. Promocja i tworzenie nowych form pieczy zastępczej w oparciu o obowiązujące standardy z uwzględnieniem deinstytucjonalizacji. Stała kampania „Zostań rodzicem zastępczym w powiecie nyskim”	- Liczba wystąpień w mediach, publikacji, konferencji dotyczących pieczy zastępczej - Liczba rodzin zastępczych z podziałem na formy realizowanej pieczy zastępczej - Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych
	4. Współpraca ze środowiskiem lokalnym tj. : ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami oświatowymi, podmiotami opieki zdrowotnej, sądami, kościołem, organizacjami pozarządowymi w celu planowego rozwiązania sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	- Liczba posiedzeń Zespołów Wsparcia Dziecka i Rodziny. - Liczba ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z podziałem na pieczę rodzinną i instytucjonalną
	5. Współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu wsparcia powrotu dziecka do rodziny i jej reintegracji	- Liczba kontaktów pracowników Zespołu Pieczy Zastępczej z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej - Liczba dzieci wracających do rodziców biologicznych. - Liczba dzieci, których rodzice biologiczni współpracują z asystentem rodziny

Cel operacyjny 2 Organizowanie wspierającego systemu rodzinnej pieczy zastępczej	1. Realizacja fakultatywnego wsparcia finansowego i rzeczowego dla prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej z uwzględnieniem wsparcia specjalistycznych usług dla dzieci tj. psychologiczne, terapeutyczne, medyczne oraz rehabilitacyjne oraz środków transportu	• Liczba osób objętych świadczeniami związanymi z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. • Liczba rodzin i dzieci, którym udzielono wsparcia finansowego (obligatoryjnego i fakultatywnego) • Kwota udzielonych świadczeń wynikających z realizacji pieczy zastępczej
	2. Zapewnienie prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej szkoleń i konsultacji w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz organizowanie grup wsparcia	• Liczba rodzin objętych szkoleniami. • Liczba szkoleń dla rodzin zastępczych. • Liczba porad udzielonych przez psychologa • Liczba spotkań grup wsparcia. • Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzin. • Liczba rodzin i dzieci objętych pracą koordynatora rodziny i specjalisty pracy z rodziną.
	3. Integracja środowisk rodzin zastępczych	• Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych • Liczba rodzin, które wzięły udział w spotkaniach integracyjnych • Liczba dzieci, które wzięły udział w spotkaniach integracyjnych. • Liczba zorganizowanych kolonii i wycieczek
	4. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz kwalifikowanie osób kandydujących	• Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka
	5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka	• Liczba zorganizowanych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka • Liczba osób objętych szkoleniem dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka

Cel operacyjny 3 Organizowanie efektywnego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej	1. Dbanie o stan infrastruktury placówek opiekuńczo-wychowawczych i utrzymanie wysokiego standardu	- Liczba funkcjonujących na terenie powiatu placówek opiekuńczo-wychowawczych. - Liczba miejsc dla dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
	2. Zapewnienie niezbędnej ilości miejsc dla zabezpieczenia potrzeb w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Liczba dostępnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
	3. Profesjonalizacja instytucjonalnych form pieczy zastępczej	- Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej - Liczba osób przeszkolonych
Cel operacyjny 4 Wspieranie procesu wychowania, edukacji i usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej	1. Przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do procesu usamodzielniania	- Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dla których czynione są oszczędności na przyszłe usamodzielnianie. - Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej posiadających potwierdzoną aktem notarialnym własność. - Liczba warsztatów przygotowujących do usamodzielniania. - Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych warsztatami
	2. Opracowanie i realizacja indywidualnych programów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej	- Liczba opracowanych indywidualnych programów usamodzielniania. - Liczba modyfikacji indywidualnych programów usamodzielniania.
	3. Realizacja pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnianie i zagospodarowanie	- Liczba przyznanych świadczeń w ramach pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnianie i zagospodarowanie - Liczba wychowanków objęta pomocą finansową - Kwota wypłaconych świadczeń
	4. Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym mieszkań treningowych i wspomaganych) oraz zatrudnienia dla wychowanków pieczy zastępczej	- Liczba wychowanków kontynuujących naukę. - Liczba osób objętych wsparciem doradcy zawodowego. - Liczba wychowanków pracujących - Liczba pełnoletnich wychowanków, którym w ramach usamodzielniania udzielono pomocy mieszkaniowej

	5. Zapewnienie wychowankom pieczy zastępczej poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz doradztwa zawodowego i możliwości rozwijania talentu i zainteresowań	- Liczba złożonych przez osoby usamodzielniane wniosków o pomoc - Liczba osób korzystających z poradnictwa
	6. Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej dla dzieci i młodzieży (np. koła zainteresowań, kluby młodzieżowe, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne)	- Liczba placówek wsparcia dziennego - Liczba dzieci korzystających z placówek
Cel strategiczny 2		
Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w celu zwiększenia udziału w życiu społecznym i zawodowym		
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu
Cel operacyjny 1 Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami	1. Dofinansowanie udziału w turnusach rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów oraz dofinansowanie działań z zakresu sportu, kultury i rekreacji	- Liczba osób z niepełnosprawnością, które uzyskały dofinansowanie - Liczba opiekunów osób z niepełnosprawnością, które uzyskały wsparcie - Kwota udzielonego wsparcia
	2. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością: architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	- Liczba osób z niepełnosprawnością, które uzyskały dofinansowanie - Kwota udzielonego wsparcia
	3. Udzielanie dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	- Liczba osób z niepełnosprawnością, które uzyskały dofinansowanie - Kwota udzielonego wsparcia
	4. Realizacja programów wpływających na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- Nazwy realizowanych programów - Liczba osób biorących udział w programach - Koszty realizacji programu
	5. Wspieranie funkcjonowania, rozwoju i tworzenie warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy oraz placówek i ośrodków wsparcia dziennego i całodobowego dla osób z niepełnosprawnością w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- Liczba warsztatów terapii zajęciowej na terenie powiatu nyskiego - Liczba miejsc w warsztatach terapii zajęciowej - Liczba środowiskowych domów samopomocy. - Liczba miejsc w środowiskowych domach samopomocy i w innych ośrodkach wsparcia

Cel operacyjny 2 Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami	1. Zachęcanie do tworzenia zakładów aktywności zawodowej w powiecie	- Ilość zakładów aktywności zawodowej w powiecie nyskim - Liczba zatrudnionych osób w zakładach aktywności zawodowej
	2. Udzielanie dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz dofinansowań kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób z niepełnosprawnościami i kosztów ich zatrudnienia	- Ilość udzielonych dofinansowań. - Kwota udzielonych dofinansowań
	3. Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami	- Liczba wystąpień w mediach, publikacji, konferencji dotyczących zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami - Liczba pracodawców zaproszonych do udziału w kampanii informacyjnej.
	4. Organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi w celu zachęcenia do podejmowania aktywności zawodowej	- Liczba przeprowadzonych szkoleń. - Liczba osób z niepełnosprawnościami, które wzięły udział w szkoleniach
Cel operacyjny 3 Integracja osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz powołanie i funkcjonowanie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych	- Ilość opracowanych programów - Ilość sprawozdań z realizacji programu - Ilość posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych
	2. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami	- Ilość spotkań z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych. - Liczba uczestników spotkań
	3. Wspieranie organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych, informacyjnych osób z niepełnosprawnościami	- Ilość wydarzeń kulturalnych, sportowych i informacyjnych - Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych, sportowych i informacyjnych.
	4. Realizacja działań mających na celu integrację osób z niepełnosprawnościami ich opiekunów i rodzin ze środowiskiem lokalnym poprzez organizację i dofinansowanie wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, rekreacyjnym i inne	- Ilość podejmowanych działań - Liczba uczestników

	5. Organizacja szkoleń i spotkań informacyjnych dla opiekunów osób z niepełnosprawnością	- Ilość szkoleń - Liczba osób biorących udział w szkoleniach
Cel strategiczny 3 Odpowiedź na wyzwania demograficzne i starzenie się społeczeństwa		
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu
Cel operacyjny 1 Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej	1. Realizacja programów mających na celu integrację i poprawę jakości życia seniorów	- Ilość realizowanych programów na rzecz seniorów - Przeznaczona kwota na realizację programów
	2. Promowanie integracji międzypokoleniowej.	Ilość wydarzeń promujących integrację międzypokoleniową oraz zaangażowanie wolontariuszy
	3. Współpraca i wsparcie funkcjonowania samorządowych rad seniorów	- Ilość rad seniorów na terenie powiatu - Ilość posiedzeń rad seniorów
	4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz seniorów.	- Ilość spotkań - Ilość podejmowanych działań
Cel operacyjny 2 Aktywizacja społeczna i edukacyjna osób starszych	1. Wspieranie wydarzeń integracyjnych umożliwiających uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym: wycieczki, spotkania, udział w wydarzeniach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych i inne	- Ilość wydarzeń - Liczba uczestników
	2. Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego i edukacji przez całe życie w uniwersytetach III wieku, klubach seniora, dziennych domach pobytu oraz kołach gospodyń wiejskich i innych	- Ilość uniwersytetów III wieku na terenie powiatu nyskiego, klubów seniora, dziennych domów pobytu oraz kół gospodyń wiejskich. - Ilość organizowanych wydarzeń.
	3. Promowanie twórczości osób starszych	Ilość zorganizowanych spotkań, warsztatów oraz wystaw twórczości osób starszych
Cel operacyjny 3	1. Dbanie o stan infrastruktury placówek i ośrodków wsparcia	- Ilość domów pomocy społecznej na terenie powiatu - Ilość ośrodków wsparcia na terenie powiatu - Ilość placówek leczniczych na terenie powiatu - Liczba osób przebywających w placówkach i ośrodkach wsparcia

Wspieranie efektywnego systemu opieki dla osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami	2. Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w placówkach i ośrodkach wsparcia dziennego i całodobowego z uwzględnieniem tworzenia nowych placówek i ośrodków wsparcia w oparciu o istniejące potrzeby	- Ilość miejsc w placówkach i ośrodkach wsparcia - Ilość placówek i ośrodków wsparcia na terenie powiatu - Liczba osób w placówkach i ośrodkach wsparcia
	3. Współpraca z instytucjami, organizacjami pożytku publicznego oraz ośrodkami pomocy społecznej w zakresie opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami	Liczba zorganizowanych spotkań
Cel strategiczny 4 Przeciwdziałanie uzależnieniom, wykluczeniu i patologiom społecznym		
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu
Cel operacyjny 1 Realizacja programów profilaktycznych w obszarze uzależnień	1. Wdrażanie programów profilaktyki uzależnień w szkołach ponadpodstawowych	- Liczba szkół objętych programami - Liczba uczniów uczestniczących w programach
	2. Prowadzenie i współorganizowanie programów profilaktyki uzależnień i zagrożeń, w tym w środowisku cyfrowym	- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - Liczba przeprowadzonych spotkań i szkoleń
Cel operacyjny 2 Wsparcie osób długotrwale bezrobotnych w powrocie na rynek pracy	1. Inicjowanie i współorganizowanie szkoleń oraz staży podwyższających kwalifikacje zawodowe	- Liczba zorganizowanych szkoleń i staży - Liczba osób objętych szkoleniami
	2. Wspieranie programów aktywizacji zawodowej	Liczba osób objętych programami aktywizacji
	3. Podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętności zawodowych osób bezrobotnych	Liczba osób, które podniosły kwalifikacje
	4. Wsparcie organizacyjne i prawne dla osób gotowych rozpocząć działalność gospodarczą	Liczba osób gotowych do rozpoczęcia działalności gospodarczej

Cel operacyjny 3 Podejmowanie działań ograniczających występowanie zjawiska przemocy domowej	1. Poszerzanie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez działania informacyjno-edukacyjne	- Liczba działań edukacyjno-informacyjnych - Liczba osób objętych działaniami
	2. Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą	- Ilość podmiotów realizujących zadanie - Liczba rodzin objętych wsparciem wychowawczym
	3. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej	Opracowanie i wdrożenie programu
	4. Prowadzenie i tworzenie mieszkań treningowych i wspomaganych zgodnie z zapotrzebowaniami	- Liczba wniosków złożonych - Liczba mieszkań treningowych, wspomaganych na terenie powiatu nyskiego - Liczba osób korzystająca z mieszkań
Cel operacyjny 4 Rozwój działań z zakresu interwencji kryzysowej	1. Dostosowanie pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w oparciu o diagnozę potrzeb	- Liczba udzielonych porad - Liczba osób korzystających z pomocy
	2. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc	- Ilość przeprowadzonych edycji programów - Liczba osób objętych programami
	3. Organizacja szkoleń dla kadr pomocy społecznej i oświaty w zakresie wczesnego rozpoznawania symptomów przemocy, uzależnień i zaniedbań wobec dzieci	- Ilość podmiotów, w których przeprowadzono szkolenia. - Ilość organizowanych szkoleń - Liczba przeszkolonych pracowników

Cel strategiczny 5 <i>Profesjonalizacja kadry i sprawnego modelu zarządzania pomocą społeczną</i>		
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu
Cel operacyjny 1 Optymalizacja kompetencji kadrowych	- Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadry pomocy społecznej - Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - Spotkania zespołowe pracowników	- Liczba zrealizowanych szkoleń i doskonalenia zawodowego - Liczba doradztw metodycznych - Liczba zorganizowanych spotkań zespołowych oraz liczba zgłoszonych wniosków usprawniających pracę
Cel operacyjny 2 Funkcjonalny system organizacji pomocy społecznej	Opracowanie i aktualizacja procedur oraz standardów świadczonych usług społecznych w powiecie	Liczba opracowanych lub zaktualizowanych procedur i standardów
Cel operacyjny 3 Rozwój sieci współpracy instytucji	- Zacieśnienie współpracy między PCPR, gminami, NGO - Organizacja regularnych spotkań koordynacyjnych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej - Realizacja wspólnych programów i projektów społecznych na rzecz mieszkańców powiatu	- Liczba zawartych porozumień lub umów o współpracy - Liczba przeprowadzonych spotkań koordynacyjnych - Liczba projektów partnerskich w powiecie nyskim

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nysie

X Prognoza zmian w wyniku realizacji strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 obejmuje najważniejsze obszary polityki społecznej, a cele i działania w niej wskazane będą realizowane w ramach partnerstwa, współdziałania oraz z poszanowaniem zasad podmiotowości. Jej realizacja przyczyni się do poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców. Strategia została opracowana z myślą o: dzieciach i młodzieży, których rodzice zostali częściowo lub całkowicie pozbawieni władzy rodzicielskiej, osobach z niepełnosprawnościami, seniorach, zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych oraz uwikłanych w przemoc domową. Podejmowane działania mają na celu eliminowanie ograniczeń, które utrudniają tym osobom pełne funkcjonowanie w społeczeństwie. Strategia wskazuje cele podejmowania działań umożliwiających budowanie wspólnego systemu wsparcia mieszkańców powiatu nyskiego.

Realizacja Strategii ma służyć minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie powiatu nyskiego, w tym m.in. związanych z pieczę zastępczą, niepełnosprawnością, obciążeniem demograficznym, bezrobociem, uzależnieniami, przemocą domową. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są instytucje funkcjonujące na terenie powiatu nyskiego działające w obszarze polityki społecznej i realizujące konkretne zadania. Należą do nich zarówno jednostki samorządowe oraz niepubliczne, m.in. organizacje pozarządowe czy podmioty ekonomii społecznej, jak również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie, ośrodki pomocy społecznej w poszczególnych gminach, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, rodziny zastępcze, warsztaty terapii zajęciowej, Klub Integracji Społecznej w Nysie, Centrum Integracji Społecznej w Nysie czy Zakład Aktywności Zawodowej InfirmCare non profit Sp. z o.o. oraz Spółdzielnia Socjalna "Parasol". Strategia zakłada działania długofalowe polegające na inwestycji w kapitał ludzki, poprawie sytuacji społeczno-bytowej rodzin, zadania na rzecz zatrudnienia i samozatrudnienia oraz promowania przedsiębiorczości. Ma ona pobudzać do aktywności organizacje i instytucje działające w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu. W wyniku realizacji Strategii kontynuowane będą rozpoczęte wcześniej działania w ramach polityki społecznej powiatu nyskiego, a także w miarę posiadanych zasobów finansowych i organizacyjnych oraz bieżących potrzeb, wdrażane nowe programy i projekty, w celu eliminowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych.

Założone działania przyczynią się do osiągnięcia celów strategicznych oraz określonych wskaźników ujętych w Strategii. Działania realizatorów będą monitorowane w taki sposób, aby odpowiadały na potrzeby mieszkańców i osób wymagających wsparcia.

XI Realizatorzy Strategii

Realizatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 będzie głównie Starostwo Powiatowe w Nysie. Jednakże wiele działań wymaga włączenia i współpracy innych podmiotów z terenu powiatu, aby działania na rzecz minimalizacji i wykluczenia społecznego osób szczególnie narażonych na te zjawiska były efektywne i kompleksowe. Za realizację zaplanowanych działań Strategii będą odpowiedzialne także znajdujące się i działające na terenie powiatu:

- domy pomocy społecznej,
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- instytucje kultury, sportu i rekreacji,
- Komenda Powiatowa Policji w Nysie,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodki pomocy społecznej,
- ośrodki zdrowia,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki oświatowe,
- Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Poradnictwa Psychologiczno- Pedagogicznego w Nysie,
- podmioty ekonomii społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nysie,
- Sądy Rejonowe w Nysie i Prudniku,
- zespoły interdyscyplinarne w poszczególnych gminach.

XII Źródła finansowania Strategii

Na dzień opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 ustalono, że środki finansowe na realizację zaplanowanych działań pochodzić będą z:

- budżetu powiatu nyskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- dotacji z budżetu państwa w ramach dofinansowania realizacji zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa w ramach finansowania realizacji zadań zleconych,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środków zewnętrznych (pochodzących m.in. z Unii Europejskiej, Ministerstwa Rodziny, Pracy

i Polityki Społecznej) na realizację programów oraz projektów,

- środków Funduszu Solidarnościowego,
- środków pozyskanych przez organizacje pozarządowe i inne Podmioty Ekonomii Społecznej,
- dotacji w ramach programów ogólnopolskich,
- środków własnych gmin.

XIII Monitoring i ewaluacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nyskiego na lata 2026-2030 obejmuje zarówno zadania samorządu lokalnego, jak i innych instytucji oraz podmiotów działających na terenie powiatu nyskiego. Realizacja Strategii wymaga spójności działań profilaktycznych, prewencyjnych, interwencyjnych i pomocowych wobec osób potrzebujących pomocy i wsparcia. Istotą efektywności funkcjonowania Strategii jest realizacja działań w zakresie, formie i w stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców powiatu, zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stałą współpracą realizatorów Strategii, jak również monitorowania działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji celów w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Monitoring będzie prowadzony w formie sprawozdania rocznego Starostwa Powiatowego w Nysie z realizacji osiągniętych wskaźników, które zostały ujęte w Strategii. Ewaluacja z kolei pozwoli dokonać oceny skuteczności podejmowanych działań względem lokalnych potrzeb w zakresie eliminowania negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie powiatu nyskiego. Ewaluacja zostanie przeprowadzona dwuetapowo: w roku 2028 i na koniec realizacji Strategii w 2030 roku. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych czynników, które będą miały decydujący wpływ na realizację zaplanowanych działań przewiduje się możliwość wykonania ewaluacji mid-term w trakcie realizacji Strategii (pomiędzy okresami sprawozdawczymi), która będzie podstawą do zmiany zapisów w niniejszym dokumencie.

XIV Spis tabel i wykresów

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w powiecie nyskim w latach 2018-2024	8
Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nyskiego w roku 2018, 2022 i 2024.....	9
Tabela 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w poszczególnych gminach powiatu nyskiego w latach 2018, 2022, 2023 i 2024.....	10
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2020-2025	13
Tabela 5. Podstawowa opieka medyczna na terenie powiatu nyskiego w latach 2018-2024	20
Tabela 6. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w powiecie nyskim w latach 2020-2024.....	23
Tabela 7. Liczba osób umieszczonych w ciągu roku w domach pomocy społecznej z poszczególnych gmin powiatu nyskiego w latach 2020-2024	23
Tabela 8. Miesięczne koszty utrzymania mieszkańca w DPS (w PLN) w latach 2020-2025	24
Tabela 9. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2020-2024.....	245
Tabela 10. Liczba wydanych legitymacji osoby z niepełnosprawnością w latach 2020-2024.....	25
Tabela 11. Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2020-2024	25
Tabela 12. Środki z PFRON (w PLN) wydatkowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w obszarze rehabilitacji społecznej w latach 2020-2024	26
Tabela 13. Środki z PFRON (w PLN) wydatkowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w obszarze rehabilitacji zawodowej w w latach 2020-2024	26
Tabela 14. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiecie nyskim w roku 2022.....	27
Tabela 15. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiecie nyskim w roku 2024.....	28
Tabela 16. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024....	28
Tabela 17. Wykaz powiatów oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem nyskim w 2024 roku	29
Tabela 18. Liczba rodzin zastępczych w powiecie nyskim w latach 2018-2024.....	29
Tabela 19. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych powiatu nyskiego w latach 2018-2024.....	30
Tabela 20. Liczba usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków	30
Tabela 21. Liczba usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków	30
Tabela 22. Liczba osób uzależnionych w powiecie nyskim w latach 2020-2024	32
Tabela 23. Liczba sprawców przemocy domowej w powiecie nyskim w latach 2020-2024.....	32

Tabela 24. Liczba ofiar przemocy domowej w powiecie nyskim w latach 2020-2024.....	32
Tabela 25. Liczba przeprowadzonych interwencji związanych z przemocą domową na terenie województwa opolskiego	32
Tabela 26. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych gminach w latach 2018-2024	33
Tabela 27. Liczba wszczętych spraw z art. 207 kodeksu karnego i zakończonych wydaniem orzeczenia w latach 2018-2024	33
Tabela 28. Zastosowane środki wychowawcze i poprawcze przez Sądy Rejonowe w Nysie i Prudniku w latach 2022-2024.....	34
Tabela 29. Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nysie w latach 2020-2024	34
Tabela 30. Liczba udzielonych porad w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nysie w latach 2020-2024	35
Tabela 31. Analiza SWOT	41
Tabela 32. Cele operacyjne.....	45
Tabela 33. Kierunki działań polityki społecznej w powiecie nyskim.....	46

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu nyskiego w podziale na miasto i wieś w latach 2018-2024	8
Wykres 2. Przyrost naturalny w powiecie nyskim na 1000 mieszkańców w latach 2020-2024	9
Wykres 3 . Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w powiecie nyskim w latach 2020-2024	10
Wykres 4. Saldo migracji w powiecie nyskim w latach 2020-2024.....	11
Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nyskim w latach 2020-2025	12
Wykres 6 . Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie nyskim w latach 2020-2024	14
Wykres 7. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w powiecie nyskim	15
Wykres 8. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań w powiecie nyskim w latach 2020-2024.....	16
Wykres 9. Liczba dzieci do 3 lat oraz objętych opieką w żłobkach na terenie powiatu w latach 2020-2024.....	16
Wykres 10. Natężenie problemów społecznych na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	36
Wykres 11. Problemy osób z niepełnosprawnościami na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	36

Wykres 12. Kategorie osób, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach działań polityki społecznej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	37
Wykres 13. Ocena występowania problemu uzależnień na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	37
Wykres 14. Działania na rzecz osób uzależnionych na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	38
Wykres 15. Ocena występowania zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	39
Wykres 16. Działania na rzecz osób doświadczających przemocy domowej na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	39
Wykres 17. Negatywne zjawiska społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	40
Wykres 18. Problemy osób z niepełnosprawnościami na obszarze powiatu nyskiego w opinii respondentów	40
Wykres 19. Propozycja działań w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze powiatu nyskiego	40